

LUNDS
UNIVERSITET

Institutionen för psykologi
Psykologprogrammet

“Mitt barn har öppnat upp en helt ny värld för mig och det är jag tacksam för”

En kvalitativ studie om föräldraengagemang inom
barnidrott

Louise Leifland & Ida Runemark

Psykologexamensuppsats. 2019

Handledare: Erwin Apitzsch
Examinator: Lars-Gunnar Lundh

Sammanfattning

Är föräldrar det stora problemet inom barnidrott? Syftet med studien var att undersöka föräldraengagemang inom barnidrott med fokus på föräldrars upplevelse, vad de ansåg som bra engagemang för att främja barnidrott, och vilken roll idrottsföreningar spelar i detta sammanhang. En kvalitativ ansats användes för att ge en djupare förståelse av fenomenet. Data inhämtades genom semistrukturerade intervjuer och analyserades med tematisk analys. Urvalet bestod av tolv föräldrar till idrottande barn i åldern 10-12 år. Resultaten visade att föräldrarna uppskattade Sveriges unika idrottsrörelse och de lyfte fram idrottens samhällsnytta. De beskrev vikten av att barnidrotten utformas för barnens skull och att föräldrar fungerar som förebilder för sina barn. De uttryckte att majoriteten av föräldrar hade ett positivt engagemang men att negativt engagemang förekom. En viktig del av idrotten var delaktighet och att spendera tid med sina barn. Föräldrarnas bild av föräldraengagemang skiljde sig från den negativa bild som ofta syns i media. Deras engagemang grundades i viljan att bidra till, och förbättra, barnidrotten. Vidare tycktes alla barns möjlighet till idrott inte vara lika självklar som den borde vara.

Nyckelord: idrott, motivation, föräldraengagemang, barnidrott, Riksidrottsförbundet

Abstract

Are parents the big problem in youth sports? The purpose of the study was to examine parental involvement in youth sports focusing on the parent's experience, what they consider to be beneficial for youth sports, and what role the sports organisations have in this context. A qualitative approach was used to give a deeper understanding of the phenomenon and data was collected through semi-structured interviews and analysed with thematic analysis. The sample consisted of twelve parents to children in sports, 10-12 years of age. The results presented parent's appreciation of Sweden's unique sports movement and how sports activities benefited society. The participants described the importance of youth sports focusing on children's needs and that parents functioned as role models. They described that the majority of parents showed positive involvement but that negative involvement occurred. To share enjoyment and spend time with their children was brought forward as an important part of sports. Parents' experience of parental involvement differed from what is often presented in the media. Their involvement was based on the wish to contribute and to improve youth sports. Furthermore, it seemed that children's possibility to participate in sports was not as self-evident as it should be.

Keywords: sport, motivation, parental involvement, youth sports, Riksdrottsförbundet

Tack!

Författarna vill i första hand tacka handledaren, Erwin Apitzsch, för all vägledning under arbetets gång och hans genuina intresse för ämnet. Denna uppsats hade inte existerat utan hans visdom, gedigna handledning och snabba feedback.

Vi vill även tacka alla deltagare som tog sig tid att delta i intervjuerna, trots att det kunde vara svårt att få in i livspusslet. Utöver att ni delade med er av era tankar och åsikter vill vi också tacka er för allt ni gör för barnidrotten.

Slutligen vill vi även rikta ett stort tack till Michael Bubl  for hans julalbum, som har förgyllt vår tillvaro och hjälpt oss i skrivandet.

Innehållsförteckning

Introduktion	1
Inledning	1
Sveriges idrottsrörelse.....	1
Motivationsteori	2
Barns utveckling inom idrott.....	4
Idrottens samhällsnytta.....	5
Föräldraengagemang inom idrottsrörelsen.....	6
Tidigare forskning.....	8
Syfte	9
Frågeställningar	9
Metod	10
Urval.....	10
Procedur.....	10
Deltagare.....	11
Design.....	12
Instrument.....	12
Datainsamling	13
Dataanalys	13
Steg ett: att bekanta sig med datan.	13
Steg två: kodning.	13
Steg tre: tematisering.	13
Steg fyra: att granska teman.	14
Steg fem: att definiera och namnge teman.	14
Steg sex: att skriva analysen.	14
Förförståelse	14
Etik	15
Resultat	16
Sveriges unika idrottsrörelse	16
Idrottsrörelsen.	16
Eldsjälar.	19
Skapa möjligheter för alla att idrotta.	21
Idrottens nytta	24
Föräldrar som förebilder	27
Emotionellt stöd.	28
Negativt engagemang hör till ovanligheten.	29
Negativt engagemang.	30
Barnidrott för barn	32
Barns olika behov och intresse.	32
Fokus på lek, glädje och utveckling.	33
Delaktighet	36
Intresse för idrott.	36
Möjligheter att påverka föreningen.	37

Livspussel.	39
Diskussion	40
Idrottsrörelsen och idrottens nytta	40
Föräldrar som förebilder	42
Barnidrott för barn	44
Delaktighet	45
Styrkor och svagheter	47
Slutsatser	48
Framtida forskning	48
Referenser	49
Bilaga 1	52
Bilaga 2	56

Introduktion

Inledning

“Föräldrar, det stora problemet” så lyder titeln på ett avsnitt i URs dokumentärserie “Idrottens himmel och helvete”. I avsnittet visas exempel på utåtagerande, aggressiva och rent ut sagt galna föräldrar (Neuwirth, 2013). Men är föräldrar verkligen det stora problemet inom barnidrott?

I en artikel i Sydsvenskan skriver Kristiansson (2019) att vid en fotbollsmatch för 9-åringar kom ledarna för de båda lagen i slagsmål efter ett beslut av domaren. Domaren var en flicka i tidiga tonåren och i artikeln beskrivs att barnen blev mycket skrämde av de vuxnas beteende.

Augustsson (2007) kom i sin studie fram till att ett av fem barn känner för stor press från vuxna i sitt idrottsutövande. Baserat på denna publicerade Stockholmsidrotten ett klipp på Youtube där det beskrivs hur idrottsglädjen släcks hos många barn på grund av vuxnas beteende i barnens idrott. I klippet uppmanar de föräldrar och vuxna inom idrotten att tänka på sitt handlande för att främja ett idrottsintresse som varar livet ut (Stockholmsidrotten, 2017). Efter det här genomförde SVT Sport en granskning av föräldrahets inom idrotten, där de samlade in berättelser och skrev artiklar om detta fenomen (Rudbäck, 2017).

I en studie av Redelius (2002) ställdes frågan till idrottsledare vad som var det sämsta med deras arbete. En stor del av ledarna svarade att det var föräldrarna, bland annat för att de skrek från sidan av fotbollsplanen, lade sig i ledarens arbete och pressade sina barn för hårt.

Det här är exempel på att det som ofta lyfts fram angående föräldrars engagemang inom barnidrott är just föräldrapress och det negativa engagemanget. Med detta i åtanke är det lätt att föräldrar betraktas som “Det stora problemet”. Patriksson och Wagnsson (2004) beskriver hur detta ger en skev bild av föräldrars betydelse för idrottsrörelsen i Sverige. De betonar att föräldraengagemang inom idrottsrörelsen behöver studeras mer. Detta eftersom idrottsrörelsen är uppbyggd på föräldraengagemang och ideellt arbete, och det är främst föräldrars engagemang som ger idrottsföreningar möjlighet att bedriva en omfattande barn- och ungdomsidrott. Vi har därför valt att undersöka föräldraengagemang inom barnidrotten.

Sveriges idrottsrörelse

Idag finns det ca 20 000 idrottsföreningar i Sverige, registrerade i Riksidrottsförbundets 71 olika specialidrottsförbund, och sammanlagt har de ca 3 miljoner medlemmar (Riksidrottsförbundet, 2019a). Riksidrottsförbundet (2019b) beskriver i sitt idéprogram “Idrotten vill” att föräldrars agerande spelar stor roll för barns utveckling inom

idrotten. "Idrotten vill" redogör bland annat för idrottsrörelsens verksamhetsidé, vision och värdegrund. Detta idéprogram ligger till grund för utvecklingen av svensk idrott och i idéprogrammet delas idrotten in i olika ålderskategorier. Idrott upp till 12 år räknas som barnidrott, idrott för utövare 13-20 år räknas som ungdomsidrott och idrott för personer över 20 år räknas som vuxenidrott. Inom ungdoms- och vuxenidrott skiljer Riksidrottsförbundet (2019b) på breddidrott och elitidrott. Elitidrott ska vara till för de med hög ambitionsnivå i sitt idrottande och ge möjligheter att träna och tävla på hög nivå. Breddidrott ska vara till för alla oavsett ambitionsnivå och ge möjligheter att idrotta utan att medverka i tävling eller med krav på prestation. Riksidrottsförbundet (2019b) menar att det inte ska finnas elitsatsningar i barnidrotten utan fokus ska vara på lekfullhet och allsidig utveckling. Barn ska ha möjlighet att prova på olika idrotter och skapa ett intresse för idrott som varar livet ut. Idrott är tänkt att utveckla utövare inte bara fysiskt utan även psykiskt, socialt och kulturellt.

Idrottsrörelsens värdegrund bygger på demokrati och delaktighet, allas rätt att vara med, rent spel samt glädje och gemenskap. Vid Riksidrottsmötet 2017 fastställdes även jämställdhetsmålet att arbeta för att alla, oavsett kön, skulle ha samma möjligheter att utöva och leda idrott (Riksidrottsförbundet, 2019c). Riksidrottsförbundet betonar även att all idrott för personer upp till 18 år ska bedrivas enligt FN:s barnkonvention, som från och med den 1 januari 2020 kommer att bli lagstadgad i Sverige (Unicef, u.å.). Barnkonventionen består av olika artiklar som är till för att fastslå barns rättigheter på olika områden (Unicef, u.å.). Hedenborg och Norberg (2019) beskriver i sin handbok för ledare hur man ska ta hänsyn till Barnkonventionen inom föreningsidrotten. En av artiklarna lyfter fram att barn har rätt att höras i alla frågor som rör barnet med hänsyn till dess ålder och mognad. Det innebär bland annat för föreningsidrotten att barn ska ha möjlighet att få uttrycka sin mening och höras angående sitt idrottsutövande. Detta fokus på självbestämmande kan också relateras till motivationsteori.

Motivationsteori

Inom motivationspsykologin finns Self-Determination Theory (SDT), en teori som kan användas för att bestämma och förstå utfall av beteenden (Deci & Ryan, 2000). SDT undersöker varför individer motiveras till att engagera sig i aktiviteter, såsom idrott. Självbestämmandet i SDT kan variera i olika grad, från mer autonomt till kontrollerat.

Autonom motivation, även kallad inre motivation, syftar på deltagande i aktiviteter för att uppnå mål eller uppleva glädjekänslor och personlig tillfredsställelse (Fenton, Duda, Appleton & Barrett, 2017). Denna motivation ses som idealisk, då motiven för att delta kommer inifrån och kontrolleras fullt ut av individen (Fry & Moore, 2019). Kontrollerad

motivation, eller yttre motivation, innebär att beteenden regleras av externa belöningar, hot eller straff, inre press eller i syfte att förbättra självkänslan (Fenton et al., 2017). SDT visar att beteenden som styrs av autonom motivation resulterar i mer positiva erfarenheter medan kontrollerad motivation ofta resulterar i mer ohälsosamma konsekvenser för individen. Med det betonas att den sociala miljön är en starkt påverkande faktor gällande motivation och beteenden. Den sociala miljön kan betraktas som det ”motiverande klimatet”, vilket skapas genom interaktioner med andra individer i samma kontext, såsom föräldrar, tränare och kompisar (Fenton et al., 2017).

I dagens samhälle är normen för bra föräldraskap kopplat till barnets prestationer och framgång, där idrotten fungerar som ett sorts objektiva mått för sådana bedrifter (Weinberg & Gould, 2019). Det gör att föräldrar investerar allt mer tid, pengar och emotionellt engagemang i barns aktiviteter. Engagemang där man investerar mycket tid kan gå till överdrift, störa barns hälsosamma utveckling och släcka idrottsglädjen. Därför kan ett autonomt förhållningssätt således underlätta barns engagemang inom idrotten (Weinberg & Gould, 2019). Ett autonomt förhållningssätt förklaras som att, förse barn med en känsla av självbestämmande, uppmuntra till eget initiativtagande, ta hänsyn till individers olika förmågor och göra barn delaktiga i beslut. SDT förklarar att ett motivationsklimat som uppmuntrar individen till autonomi, och samtidigt ger socialt stöd, kan bidra till minskad kontrollerad motivation (O’Rourke, Smith, Smoll & Cumming, 2012), vilket resulterar i positiva utfall som minskad stress och ökat välmående (Fenton et al., 2017). Utöver det här beskrivs autonomt motiverade idrottare som mer benägna att engagera sig i fortsatt idrottsdeltagande, och att upprätthålla aktivitetsvanor som sträcker sig in i framtiden (Fry & Moore, 2019). Weinberg och Gould (2019) beskriver att barn som slutar idrotta ofta har en upplevelse av låg kompetens, hög stress och tenderar att fokusera på mål snarare än glädje. När barn känner sig kompetenta och uppskattade i idrotten är risken för avhopp betydligt lägre. Ett tillvägagångssätt är att lära barn att utvärdera sina prestationer i relation till personlig förmåga och utveckling, snarare än i termer av att vinna eller förlora. Thompson (2010) beskriver detta i termer av prestationsfokus och resultatfokus. Prestationsfokus handlar om att lyfta fram ansträngning, lärande och förbättring, och misstag ses som en viktig del av lärandet. Med resultatfokus ligger vikten på det slutgiltiga resultatet och egna prestationer sätts i relation till andras. Med resultatfokus är det viktigt att undvika att göra misstag, eftersom vinst värdesätts. Ett resultatfokuserat klimat gör ofta idrotten mindre rolig för barn eftersom den skapar en oro för att göra misstag. Det finns många fördelar med att fokusera på den egna prestationen och utvecklingen istället, då det gör att barn lär sig av

misstag och fokuserar på det som de kan kontrollera, inte på motståndarens prestation. Hedenborg och Norberg (2019) betonar att god barnidrott kan inkludera tävling, så länge den fokuserar mer på prestation än på resultat.

Barns utveckling inom idrott

Bloom (1985, i Weinberg & Gould, 2019) beskriver stadier av utveckling inom idrotten. I den initiala fasen är det viktigt att barn får testa olika sporter för att hitta en idrott som de brinner för. Under denna period bör deltagandet fokusera enbart på nöje och utveckling. Vidare bör barn få uppmuntran från personer i omgivningen, till exempel föräldrar, och vara fria att utforska idrotten ur eget perspektiv. Föräldrarna kan förklara värdet av att hårt arbete ger utdelning, men inte utmåla vinst som det primära målet med att delta i en idrott. I linje med det här har Côté och Fraser-Thomas (2007) tagit fram en utvecklingsmodell för deltagande i idrott. Barn mellan sex och tolv år går igenom en prova på-fas. I denna fas ska barn få lära sig att utveckla sina färdigheter och grundläggande motorik, utöver lekfullhet och glädje. Träningarna ska inte lägga fokus på instruktioner utan snarare vara till för att barn ska få testa, leka och motionera för att ha roligt. I detta är det av stor vikt att föräldrar är involverade och aktivt deltar för att underlätta för barnet att bygga en god självkänsla.

Vidare beskriver Côté och Fraser-Thomas (2007) att barn går in i en specialiseringsfas mellan 13- och 15-års ålder, vilken kan ses som kritisk för idrottandet. Det är under denna period som många ungdomar väljer att sluta idrotta, dels på grund av nya intressen och ambitioner, dels på grund av att idrottsverksamheten förändras. I den åldern ligger fokus på specialisering och större tidsinvestering i idrottandet, vilket kan bidra till avhopp.

Riksidrottsförbundet (2019b) beskriver att idrottsrörelsen bör ta hänsyn till att barn och ungdomar mognar i olika takt, och därför har olika fysiska och psykiska förutsättningar för idrottsutövandet. Träningsprogram bör således grundas i forskningsevidens, konstrueras utefter barns utvecklingsstadier, och inte tvingas på barn i allt yngre åldrar (Weinberg & Gould, 2019).

Flertal olika faktorer och sociala relationer påverkar barns idrottsupplevelser, såsom mellan barn, tränare, ledare, åskådare och framför allt föräldrar (Augustsson, 2007). Föräldrar fyller en central roll i barns idrottsupplevelse genom finansiellt och logistiskt stöd, vilket möjliggör själva idrottsutövandet (Holt, Kingsley, Tink, & Scherer, 2011). Fraser-Thomas och Côté (2009) menar att föräldrar gör det här dels genom att de förse barn med stöd, dels genom att underlätta deras erfarenheter av tävling. Vidare är föräldrar en källa till att influera barn att gå med, och att bibehålla sin medverkan i idrottsföreningar (Light, Harvey, &

Memmert, 2013). Genom att idrotta från tidig ålder ges barn möjligheter att växa och utvecklas inte enbart fysiskt, utan även inom kognitiva, affektiva, sociala och moraliska områden. Ullrich-French och Smith (2006) beskriver att faktorer såsom föräldrastöd, positiv feedback och förståelse för idrotten associerades med förhöjd inre motivation och glädje hos barn som idrottare. Vidare betonar de att detta innebär att barnidrotten bör försöka skapa erfarenheter som underlättar livslångt idrottande. Light, Harvey och Memmert (2013) beskriver att familjedeltagande och föräldrars aktiva engagemang främjar barns rörelseglädje och positiva deltagande i idrott.

Idag går det att finna viss information om hur man som förälder bäst stöttar sitt barn i idrotten. På Riksidrottsförbundets hemsida finns en flik "Vad kan jag göra som förälder?" som hänvisar till olika stödmaterial (Riksidrottsförbundet, u.å.). Hemsidan hänvisar till en bok, utgiven av SISU idrottsböcker, med titeln "Så blir du världens bästa idrottsförälder". I boken beskrivs bland annat idrottsrörelsens värdegrund och hur föräldrar kan förbättra sitt engagemang (Thompson, 2010). På Riksidrottsförbundets hemsida finns även en affisch som beskriver vad man ska ta hänsyn till inom barnidrotten: att barn inte är elitidrottare, att domaren är mänsklig, att ledare ofta är ideella, att föräldrar hejar på alla och att barnidrott ska bygga på lek och glädje. Informationen som finns på hemsidan är begränsad men ett ytterligare exempel på litteratur för idrottsföräldrar är en bok av Fallby (2015) som har praktiska råd till föräldrar med idrottande barn.

Idrottens samhällsnytta

Siffror från Riksidrottsförbundet (2017) visar att barn och ungdomar i större utsträckning utför organiserad idrott jämfört med tidigare. Det är positivt för samhället i sin helhet på grund av de uppenbara fysiska fördelarna med kontinuerlig träning såsom ökad livslängd, lägre risk för hjärt- och kärlsjukdomar, lägre risk för typ II-diabetes och vissa typer av cancer som tjocktarms- och bröstcancer. I rapporten beskrevs även idrottens goda effekter för den psykiska hälsan hos befolkningen. Riksidrottsförbundet (2017) redovisade flera studier där resultaten pekade på att fysisk aktivitet och träning fungerar som ett alternativ för att lindra depressiva samt oros- och stressrelaterade symptom då det ökar frisättning av endorfiner, tillväxtfaktorer samt signalmolekyler. Vidare beskrev rapporten att fysisk aktivitet kan medföra en förbättrad livskvalitet, bättre stresshantering och stärka upplevelsen av självförtroende och social kompetens. Rutiner och fysisk aktivitet visades förebygga många av de sjukdomstillstånd som uppstår i högre åldrar. Det anses därför vara viktigt att barn får möjlighet att idrotta tidigt och kontinuerligt under sin uppväxt, då positiva erfarenheter av detta även ökar sannolikheten att de kommer att fortsätta idrotta regelbundet som vuxna.

Riksidrottsförbundet tog även upp att en förutsättning för god hälsa hos idrottande barn är att idrottsrörelsen fokuserar på alla barns deltagande och inflytande. Jämfört med andra har idrottande barn psykologiska fördelar såsom bättre självuppfattning, färre depressioner och bättre psykosocial hälsa.

Aktivt deltagande i idrott är också intressant att beakta då den fysiska aktiviteten kan ge mer än bara hälsoeffekter. Den förser även individer i samhället med möjligheten att uppleva gemenskap, skapa nya sociala nätverk samt skapa sociala normer och attityder oberoende av bakgrund (Riksidrottsförbundet, 2017). Idrottsrörelsen fyller en viktig funktion i hur och på vilket sätt barn integreras och inkluderas i samhället, vilket är intressant att utforska då många barn med utländsk bakgrund har kommit till Sverige under senare år. I Riksidrottsförbundets rapport (2017) om etnisk mångfald och integration beskrevs att idrotten lockar ett stort antal av dessa barn, då den ger en upplevelse av gemenskap och meningsfull fritid. Samtidigt verkar det finnas vissa element av exkludering och rasism inom idrottsrörelsen där hinder för barnen att delta kan vara hemförhållanden och bemötande från tränare. Vidare framhålls att samma barn kan uppleva gemenskap och utanförskap samtidigt, vilket gör idrotten till en mycket komplex fråga. Riksidrottsförbundet (2017) kom fram till att idrottsrörelsen bör fokusera på aktiviteten, individuella förutsättningar och en rättvis fördelning av existerande resurser.

Föräldraengagemang inom idrottsrörelsen

Idrottsrörelsen i Sverige är mycket omfattande och uppbyggd på ideellt arbete. En befolkningsundersökning från 2014 visade att 53 % av Sveriges befolkning arbetade ideellt. Av dem arbetade 32 % inom idrottsorganisationer, och idrottsrörelsen hade flest ideellt arbetande jämfört med de andra kategorierna (von Essen & Wallman Lundåsen, 2016). Riksidrottsförbundet (2019b) beskrev att det stora ideella engagemanget innebär att idrottsföreningarna kan minska kostnaderna, vilket gör idrotten tillgänglig för fler.

De som arbetade ideellt inom idrotten hade i större utsträckning hemmavarande barn än de som arbetade ideellt inom andra typer av organisationer. Den ideella arbetskraften inom idrottsföreningar utgjordes av föräldrar till barn som idrottar i föreningen (von Essen & Wallman Lundåsen, 2016). När de undersökte föräldraengagemang delade de upp engagemanget i sju olika kategorier: *penninginsamling*, *direkta hjälpinsatser*, *kommunikation*, *ledarskap*, *styrelse*, *utbildning* och *annat*. Olsson (2007) valde sju liknande kategorier: *utbildning och ledarskap*, *styrelseuppdrag*, *administration*, *information*, *direkta hjälpinsatser*, *penninginsamling* och *annat*. Patriksson och Wagnsson (2004) valde däremot att dela in engagemanget i nio olika kategorier: *styrelsearbete*, *funktionär*, *tränare/ledare*,

ordnar sponsorer, lottförsäljning, materialförvaltare, skjutsar till match/tävling, kioskarbete och annat. I kategorin *skjutsar till match/tävling* var det klart flest föräldrar som engagerade sig. Den kategorin skiljer sig från de andra kategorierna i och med att den inte representerar en ideell insats för föreningen, samtidigt som den anses vara en viktig del i barnens idrottande. Trondman (2005) kom fram till att 40 % av föräldrar deltog vid varje tränings- och tävlingstillfälle som deras barn hade, och ytterligare 19 % deltog vid de flesta tillfällena. Föräldrar har alltså en viktig roll inte bara när de gjorde ideella insatser för föreningarna, utan även då de ofta närvarar vid barnens idrottsutövande. Begreppet föräldraengagemang inkluderar alltså ideella insatser för föreningen men även aspekter såsom skjuts till tävling/träning, närvaro vid träning/tävling och att samtala med sina barn angående deras idrottsutövande.

Samuelsson (2010) gjorde en studie där han observerade anhörigas och ledares uttryck vid en fotbollsturnering för barn. Han delade upp uttrycken i tre olika kategorier: givande, krävande och hånfulla. Givande uttryck var vanligast från anhöriga medan krävande uttryck var mindre vanligt. Från ledare var krävande uttryck mest vanligt och givande uttryck mindre vanligt. Hånfulla uttryck var mycket ovanliga från både anhöriga och ledare. Samuelsson (2010) menade att det mesta engagemanget från ledare och anhöriga var positivt för barnen. Att det förekom hånfulla uttryck kan ses som ett tecken på att fortbildning och värdegrund för ledare och anhöriga angående deras beteende i idrottssammanhang behövs.

Det finns olika faktorer som påverkar hur mycket och på vilket sätt föräldrar väljer att engagera sig, och föräldrar engagerar sig dessutom på olika sätt i olika idrotter. Patriksson och Wagnsson (2004) kom fram till att föräldrar engagerade sig inom lagidrott i större utsträckning än vad de gjorde inom individuell idrott. Författarna undersökte tio idrotter och de med störst föräldraengagemang var ishockey, innebandy och fotboll medan ridsport, golf och friidrott hade lägst engagemang. Resultaten visade att ishockey var den idrott som föräldrar lade ner mest tid på. Det var vanligare att föräldrar engagerade sig som tränare inom fotboll och innebandy än i de andra idrotterna, och inom ridsport var det få som engagerade sig som tränare. De fann även skillnader i vilken typ av engagemang som föräldrar hade i de olika idrotterna. Det var flest som sysslade med styrelsearbete inom simning och fotboll medan lottförsäljning var vanligast inom ishockey, fotboll och handboll.

Patriksson och Wagnsson (2004) fann även individuella skillnader hos föräldrarna, vilket påverkade deras engagemang. De fann att män i större utsträckning än kvinnor engagerade sig som tränare. Dock fanns det inga andra signifikanta skillnader mellan mäns och kvinnors engagemang. I kontrast till detta fann Von Essen och Wallman Lundåsen (2016)

att män engagerade sig i större utsträckning än kvinnor inom idrotten. Studien visade också att av föräldrarna som arbetade ideellt inom idrottsrörelsen var en något större andel gifta eller sambos. Vidare beskrevs även att av dem som engagerade sig så var det många som själva hade idrottat eller fortfarande idrottade.

Von Essen och Wallman Lundåsen (2016) beskrev att personer ofta engagerade sig inom idrotten för att de blivit inbjudna av antingen någon de kände eller någon från organisationen. Få personer kände sig tvingade eller pressade att engagera sig, vilket visade sig både i deras kvantitativa och kvalitativa resultat. Dock fanns det olika resultat gällande föräldrars inställning till det ideella arbetet inom idrottsrörelsen. I vissa fall visade det sig att föräldrarna hade en positiv inställning till föreningen och det ideella arbetet (Karp, 2004; Patriksson & Wagnsson, 2004; von Essen & Wallman Lundåsen, 2016). I andra fall kom forskare fram till att föräldrarna kände sig pressade att engagera sig och att de ansåg att kraven var för höga (Olsson, 2007; Wagnsson & Augustsson, 2015).

Föräldrar uppgav i flera studier att anledningen till att de inte engagerade sig i större utsträckning var tidsbrist (Karp, 2004; Patriksson & Wagnsson, 2004; von Essen & Wallman Lundåsen, 2016). Von Essen och Wallman Lundåsen (2016) kom i sina intervjuer fram till att viktiga faktorer som motiverade föräldrar till engagemang var social gemenskap, intresse och viljan att bidra till föreningen. Föräldrarna beskrev att föreningarna kunde uppmuntra till föräldraengagemang genom att visa att arbetet var betydelsefullt för organisationen. Föräldrarna trodde inte att det skulle hjälpa att ställa mer krav på deras engagemang, utan istället uppmuntra till engagemang.

Tidigare forskning

Majoriteten av utförda studier gällande idrottsföräldrar är kvantitativa så forskningsfältet är begränsat när det gäller kvalitativ forskning, och det saknas fakta om själva upplevelsen (Elliott & Drummond, 2017). Patriksson och Wagnsson (2004) valde att göra en enkätundersökning för att kunna samla in en stor mängd data. De påpekade att det kan vara svårt att få en djupare förståelse för föräldraengagemang med denna metod, eftersom det är ett komplext fenomen som involverar olika individer och de miljöer de befinner sig i. De menade att en kvalitativ ansats hade kunnat ge en djupare förståelse av föräldraengagemang.

Det finns ett par exempel på studier som undersöker föräldraengagemang i idrottsföreningar i Sverige med kvalitativ ansats. Von Essen och Wallman Lundåsen (2016) valde att kombinera kvantitativa data från befolkningsundersökningar med kvalitativa data från intervjuer med idrottsföräldrar. I sin studie beskrev de ideellt arbete i Sverige med

särskilt fokus på idrottsrörelsen och om den skilde sig från andra organisationer med ideellt arbete. Ett annat exempel där kvantitativa och kvalitativa data kombinerades är Wagnsson och Augustsson (2015). De var intresserade av föräldrars syn på olika idrottsverksamheter, framför allt den kommersialiserade barn- och ungdomsidrotten. De samlade in data från idrottsföräldrar i form av enkäter och fokusgrupper. Ett ytterligare exempel är Karp (2000) som i sin studie ville undersöka vad idrotten betydde för barn och föräldrar. Han valde två idrotter och studerade deras utveckling samt genomförde en intervjustudie med familjer för att förstå deras upplevelse i relation till idrottens utveckling och samhället. Det finns även exempel där endast kvalitativ metod använts för datainsamling. Karp (2004) gjorde en intervjustudie med idrottsföräldrar utifrån versionen av Riksidrottsförbundets idéprogram "Idrotten vill" som fanns då. Han var intresserad av vad föräldrarna såg som god barnidrott och vad de tyckte om "Idrotten vill", men också om de tyckte att idrottsföreningarna följde idéprogrammet på ett bra sätt.

Syfte

Mot bakgrund av att idrotten är till nytta för samhället och för individers hälsa är det av stor vikt att barn och unga utvecklar ett idrottsintresse som varar livet ut. En viktig del av idrottsrörelsens verksamhet är föräldrarnas ideella engagemang. Föräldrar påverkar också sina barns motivation och fortsatta idrottsutövande genom sitt engagemang i deras idrott. Eftersom föräldrar påverkar idrottsrörelsen och sina barn på flera olika sätt har vi valt att definiera föräldraengagemang som allt föräldrar gör i förhållande till sina barns idrott. Det finns begränsat med forskning på just föräldraengagemang och i den forskning som finns används ofta kvantitativa mått. Vi har därför valt att undersöka föräldraengagemang med en kvalitativ ansats.

Syftet med studien är fördjupa kunskapen om föräldraengagemang inom barnidrott utifrån föräldrars perspektiv. Fokus läggs på hur föräldrar kan främja rörelseglädje och ett livslångt idrottande samt hur de ser på idrottsföreningars roll i detta.

Frågeställningar

1. Hur upplever föräldrar sitt eget och andra föräldrars engagemang inom barnidrotten?
2. Hur anser föräldrar att föräldraengagemanget ska vara för att främja barns idrottande?
3. Hur upplever föräldrar att idrottsföreningars agerande påverkar föräldraengagemanget?

4. Hur anser föräldrar att idrottsföreningars agerande påverkar barns motivation och fortsatta idrottsutövande?

Metod

Studien syftade till att inhämta kunskap om subjektiva upplevelser av föräldraengagemang. En kvalitativ ansats användes för att besvara forskningsfrågorna och studien grundades i fenomenologin. Studien ämnade inte att göra kunskapsanspråk på att upplevelsen var objektiv sanning (Willig, 2013). Datainsamlingen skedde med semistrukturerade intervjuer som sedan analyserades med tematisk analys.

Urval

Studien planerade att ha tolv deltagare som var föräldrar till minst ett och högst tre barn. Vidare skulle minst ett av dessa vara i åldern 10-12 år och idrotta i en förening. Åldersspannet valdes då det var inom det övre skiktet av vad som räknas som barnidrott och det är efter den åldern som många barn väljer att sluta idrotta (Riksidrottsförbundet, 2009). Det eftersträvades att ha lika många barn som var aktiva inom lagidrott respektive individuell idrott. Vidare eftersträvades en variation i kön: tre mammor med söner, tre pappor med söner, tre mammor med döttrar och tre pappor med döttrar, eftersom dessa faktorer påverkade föräldraengagemang (Patriksson & Wagnsson, 2004).

Procedur. För att nå ut till föräldrar med idrottande barn som var 10-12 år gamla valdes att skicka mail till idrottsföreningar i Lunds kommun. Den geografiska begränsningen gjordes för att deltagarna inte kunde erbjudas reseersättning. Anledningen till att urvalet avgränsades till endast Lund, och inte angränsande kommuner, var att skillnader kan vara stora mellan kommuner. Skillnader i ekonomiskt stöd och tillgång till idrottsplatser kan göra att upplevelser skiljer sig åt, men även skillnader hos invånarna såsom socioekonomisk status.

En sökning i Lunds kommuns föreningskatalog genomfördes för att hitta relevanta idrottsföreningar för studiens syfte, den innehöll 153 idrottsföreningar. Föreningar som inte bedrev verksamhet som innefattade fysisk aktivitet och föreningar som saknade hemsida uteslöts. Vidare exkluderades föreningar som inte hade verksamhet som omfattade åldersgruppen 10-12 år eller enbart hade ”prova på” verksamhet. Därefter utgick författarna från Riksidrottsförbundets (2019a) statistik över andel utövare inom olika idrotter och valde bort de som hade färre än 20 000 utövare. Vissa idrotter med fler än 20 000 utövare i Sverige, såsom bandy och skidor, exkluderades baserat på att de inte är lika utbredda i Lund. Slutligen kontaktades 69 föreningar i 19 olika idrotter.

Länken till intresseanmälan skickades ut via mail till de utvalda idrottsföreningarna, med uppmaning att skicka informationen vidare till föräldrarna i föreningen. I intresseanmälan fick föräldrar fylla i kontaktuppgifter, kön, om de var ensamstående eller gifta/sambos, antal barn, ålder på barnet/barnen inom studiens urval, barnets/barnens kön, hur ofta barnet/barnen bodde med dem, om de utförde individuell idrott eller lagidrott samt om och på vilket sätt föräldern var engagerad i barnets idrottsförening.

Intresseanmälan skickades ut den 16 september och stängdes två veckor senare, varefter intressenterna kontaktades via mail med förslag på intervjutider. Först blev fem intressenter kontaktade med förfrågan om provintervjuer, varav två genomfördes. De blev informerade om att deras intervju skulle användas i syfte att utveckla intervjuguiden men att deras intervjuer kunde komma att användas om studien fick för få deltagare. Efter det erbjöds resterande intressenter att genomföra intervjuer. Sju personer föll bort då de antingen inte svarade, inte längre hade tid, eller ville ha skriftlig/telefonintervju. I slutändan kontaktades samtliga 21 intressenterna.

Deltagare. Sex män och sex kvinnor deltog i studien; fyra pappor med döttrar, två pappor med söner, två mammor med döttrar och fyra mammor med söner. Alla deltagare bodde med den andra föräldern till barnet. Två av deltagarna hade ett barn, åtta deltagare hade två barn och två deltagare hade tre barn. Det framkom även att en av deltagarna hade fem barn, men två av dessa var vuxna och bosatta utomlands. Tre av deltagarna hade inte bott i Sverige under sin barndom, en var uppvuxen i Tyskland, en var uppvuxen i England och en var uppvuxen i Sovjetunionen.

Föräldrarna intervjuades utifrån ett av deras barn men en av deltagarna hade ett tvillingpar och blev således intervjuad utifrån båda barnen. I tabell 1 redovisas barnens kön, ålder och idrotter. Trots att de flesta barn sysslade med flera idrotter uppgav föräldrarna att det var en av idrotterna som barnet gillade mest.

Tabell 1

Intervjupersoners barn beträffande kön, ålder och idrotter

<u>Kön</u>	<u>Ålder</u>	<u>Idrott</u>
Pojke	10 år	Volleyboll och orientering
Pojke	10 år	Fotboll och tennis
Pojke	11 år	Ridsport och motion hemma
Pojke	11 år	Fotboll och mountainbike
Pojke	11 år	Fotboll
Pojke	12 år	Friidrott och handboll
Pojke	12 år	Friidrott och tennis

Flicka	10 år	Handboll
Flicka	10 år	Fotboll och simning
Flicka	10 år	Fotboll, handboll och friidrott
Flicka	10 år	Fotboll och gymnastik
Flicka	11 år	Fotboll och innebandy
Flicka	12 år	Fotboll och löpning

Alla deltagare var engagerade i sitt barns idrott genom att skjutsa till och/eller titta på när barnet idrottade men även genom att arbeta ideellt i föreningen. Det ideella engagemanget varierade i mängd och intensitet. Tre föräldrar var ledare för barnets lag och skötte även administrativa uppgifter för laget. En förälder var tränare i båda föreningarna som barnet idrottade i, fast för syskonets lag. En förälder skötte administrativa uppgifter för laget medan partnern var tränare i laget. Sju av föräldrarna engagerade sig genom att stå i kiosken, hjälpa till vid tävlingar/matcher/eventemang och genom att skjutsa andra barn i laget. En av dessa hjälpte även till med administrativt arbete.

Alla föräldrar hade själva idrottat när de var yngre men fem föräldrar uppgav att de inte idrottat mycket eller hade en idrott. Två av föräldrarna uppgav att de idrottat på elitnivå som unga. Alla föräldrar uppgav att de idrottade i vuxen ålder men med stor variation i frekvens. Fyra av föräldrarna uppgav att de idrottade eller motionerade tre eller flera gånger i veckan medan några föräldrar uppgav att de tränade mer sporadiskt.

Design

Instrument. Semistrukturerade intervjuer genomfördes med hjälp av en intervjuguide (bilaga 1), och spelades in på författarnas mobiltelefoner. Intervjuguidens utformning baserades på studiens frågeställningar och förankrades i aktuell forskning. Frågorna formulerades på ett öppet sätt så att deltagarna var fria att berätta utifrån sina egna subjektiva upplevelser (Willig, 2013). Ett fåtal följdfrågor hade förberetts för att tydliggöra ifall deltagarna skulle ha svårt att uttrycka sig gällande huvudfrågan. Det gjordes för att, i enlighet med Willig (2013), författarna delvis skulle ha kontroll över vilken riktning intervjun tog samtidigt som det gav deltagaren möjlighet att utforska området någorlunda fritt. Vidare fanns det möjlighet för deltagarna att ge uttryck för egna tankar i slutet av intervjun.

Intervjuguiden testades först på två personer utanför urvalsgruppen för att prova ut frågor och för att träna författarna. Utifrån detta reviderades frågorna och frågeföljden något. Därefter provades intervjuguiden på två personer från urvalet och utifrån detta reviderades intervjuguidens frågor ytterligare. Författarna lyssnade även igenom varandras inspelade

intervjuer och diskuterade skillnader i intervjusätt och fördjupning av frågor, för att motverka individuella skillnader i sättet att intervjua.

Datainsamling. Intervjuerna ägde rum i oktober 2019 på psykologiska institutionen vid Lunds universitet med undantag av en intervju som, på dennes begäran, genomfördes på deltagarens arbetsplats. Författarna utförde sex intervjuer vardera och varje intervju pågick under 45 till 75 minuter, vilket var i linje med rekommendationerna för intervjustudier (Willig, 2013). Författarna transkriberade sedan varandras intervjuer som ett led i att fördjupa sig i materialet innan analysen påbörjades.

Dataanalys. Det transkriberade materialet analyserades med hjälp av tematisk analys. Denna metod beskrivs av Braun och Clarke (2006) som flexibel och användbar, då den kan ge en rik, detaljerad och komplex bild. Vidare är det en teoretiskt obunden metod i att hitta mönster, gällande innehåll och mening, som ger författarna större frihet i tolkningen av datan (Willig, 2013). Ett bottom-up perspektiv användes för att utforska ämnet på ett induktivt sätt (Braun & Clarke, 2006). Syftet med studien var att få större insikt i deltagarnas upplevelse och inga hypoteser, förbestämda koder eller teman fanns. Det är en "big Q" metod som är eftersträvansvärd i all kvalitativ forskning (Willig, 2013). Dock var det viktigt att ha i åtanke att vi som författare aktivt konstruerade teman, och att dessa inte enbart uppstod ur datan (Braun & Clarke, 2006).

Steg 1: att bekanta sig med datan. Eftersom datan inhämtades av författarna var det viktigt att ta hänsyn till att det fanns kunskap och tankar kring materialet innan analysen påbörjades (Braun & Clarke, 2006). Intervjuerna transkriberades av författarna, vilket Willig (2013) beskriver som en bra startpunkt för att få kunskap om, och djupare förståelse för, datan. Initialt lästes intervjuerna igenom ett flertal gånger för att aktivt utforska, identifiera och skriva ned möjliga mönster i materialet. Vidare lyssnade även författarna igenom ljudfilerna igen för att förtydliga nyanser i samtalen.

Steg 2: kodning. Efter detta togs initiala koder fram för att organisera datan i meningsfulla kategorier. Koderna var specifikt konstruerade och analysen hade från början 68 koder. Koderna drevs av materialet snarare än av den bakomliggande teorin, författarna skrev ner koder oberoende av varandra och sammanställde sedan dessa. Datans kodades sedan av författarna genom noteringar i transkriberingarna och digitala post-it lappar.

Steg 3: tematisering. De identifierade koderna sorterades därefter in i bredare teman. Koderna sorterades och grupperades genom tabeller, vilket enligt Braun och Clarke (2006) kan vara hjälpsamt. Vissa övergripande teman kom direkt ifrån kodningen medan andra

formades som subteman. Åtta koder som inte hade tillräckligt material eller som var för lika en annan kod uteslöts.

Steg 4: att granska teman. Datan som var samlad i ett tema behövde stämma överens på ett meningsfullt sätt samtidigt som det skulle finnas tydliga skillnader mellan olika teman (Braun & Clarke, 2006). Med detta i åtanke granskades teman för att se till att det fanns tillräckligt med underlag i kodningen för att behålla de konstruerade kategorierna. Två nivåer gjordes av denna granskning i enlighet med Braun och Clarke (2006). I den första nivån samlades all data från temana för att fastställa att de skapade ett enhetligt mönster. Utifrån detta flyttades viss data till andra teman eller subteman och data från 15 koder togs bort eller slogs ihop med andra koder (Willig, 2013). Den andra nivån liknade den första, men där övervägdes separata temans validitet i relation till hela datamaterialet (Braun & Clarke, 2006). Materialet granskades i två syften, dels för att säkerställa att temana gav mening i relation till datamaterialet, dels för att ha möjlighet att koda data som har missats i tidigare steg av kodningen.

Steg 5: att definiera och namnge teman. I detta steg eftersöktes kärnan i, och vilken aspekt av, datan som varje tema inkluderade. Varje tema beskrevs med en detaljerad analys som var kopplad till forskningsfrågorna i enlighet med Braun och Clarke (2006).

Steg 6: att skriva analysen. Materialet strukturerades sedan på ett logiskt och sammanhängande sätt för att koppla intressant data till, och över, teman. Datautdrag i form av citat användes för att tydliggöra det analytiska narrativet och för att argumentera för forskningsfrågorna (Braun & Clarke, 2006).

Förförståelse

Henwood och Pidgeon (1992) menar att reflexivitet är ett av kriterierna för att bedöma kvalitativ forskning. Willig (2013) beskriver att forskarens egna erfarenheter och förkunskaper i ämnet alltid påverkar och formar forskningen. Författarnas förförståelse och deras åsikt om vad som var viktigt för barnidrott påverkade studien i sättet att leda intervjuer och analysera datan.

Författarna hade idrottat i föreningar som barn och provat på olika idrotter. Båda tränade fortfarande kontinuerligt, en på gym och en inom dans. En av författarna hade erfarenhet som tränare och hade därigenom träffat flera barn och föräldrar i idrotten. Författarna ansåg att föräldrars engagemang var viktigt både för barns välmående och för den ideella idrottsrörelsens fortlevnad. Vidare hade författarna sett exempel på föräldrar som betett sig illa i tränings- och tävlingssammanhang, bråkat med varandra, pressat sina barn för hårt, toppat lag och favoriserat vissa barn. Dock fanns det givetvis även erfarenheter av

föräldrar som stöttat sina barn och engagerat sig för föreningen. I enlighet med Riksidrottsförbundet (2019b) ansåg författarna att bra barnidrott var när barn hade roligt, fick möjlighet att utvecklas och skapade ett idrottsintresse som varade livet ut. Förförståelsen påverkade studien exempelvis med hur författarna reagerade på det föräldrarna berättade och om det ansågs vara bra eller dåligt. En utgångspunkt som var viktig under processens gång, och som diskuterades mellan författarna, var att föräldrar alltid ville sina barns bästa och att det inte fanns några rätta eller fel svar.

Båda författarna hade erfarenhet av ideellt arbete och hade varit engagerade inom studentlivet och svenska kyrkan. Det fanns en förståelse för att ideellt arbete var otroligt givande och att det fungerar som ett unikt forum för social gemenskap samtidigt som det kan vara otroligt krävande.

Etik

Ett informationsbrev bifogades med rekryteringsmailen för att intressenter skulle ha möjlighet att läsa igenom det innan de anmälde intresse för studien. När deltagarna kallades till intervju bifogades samma information i en samtyckesblankett (bilaga 2), och de fick även information om att den skulle skrivas på vid intervjutillfället. Samtyckesblanketten innehöll all information som deltagarna behövde enligt etikprövningslagen (Etikprövningsmyndigheten, u.å.). Intervjuerna inleddes med genomgång av samtyckesblanketten och deltagarna fick möjlighet att ställa frågor. Anonymitet och frivillighet betonades av författarna och sedan fick deltagarna skriva på blanketten. Det gjordes för att säkerställa att deltagarna till fullo hade förstått hur materialet skulle hanteras och användas innan informationen inhämtades (Willig, 2013).

Ljudinspelningar gjordes på författarnas mobiltelefoner, fördes sedan över och förvarades på författarnas datorer. Deltagarna tilldelades en siffra för att säkra anonymiteten. Metoden för lagring ansågs som fullgod eftersom inga känsliga personuppgifter hanterades. Vid transkribering anonymiserades information, såsom namn på personer och idrottsföreningar som kunde härledas till en specifik person. Efter färdigställande av uppsatsen raderades allt inhämtat material. Möjliga negativa konsekvenser av deltagandet i studien bedömdes som små. Dock påverkades deltagarna troligtvis av intervjusituationen eftersom det var ett möte mellan två personer. Risk fanns för att deltagarna upplevde negativa känslor under intervjuens gång då vissa frågor berörde personliga och, till viss del, känsliga ämnen i föräldrskapet.

Resultat

Den tematiska analysen resulterade i fem övergripande teman och fyra av dem delades även in i underteman, vilka presenteras i tabell 2. I presentationen av resultaten kvantifieras ibland antal deltagare som uttryckte en åsikt och vid andra tillfällen har författarna valt att skriva "flera" eller "några". Anledningen är att det inte alltid gick att kvantifiera exakt hur många av deltagarna som uttryckt något.

Tabell 2

Tematiska teman och subteman

<u>Tema</u>	<u>Subtema</u>
Sveriges unika idrottsrörelse	Idrottsrörelsen Eldsjälar Skapa möjligheter för alla att idrotta
Idrottens nytta	
Föräldrar som förebilder	Emotionellt stöd Negativt engagemang hör till ovanligheten Negativt engagemang
Barnidrott för barn	Barns olika behov och intressen Fokus på lek, glädje och utveckling
Delaktighet	Intresse för idrott Möjligheter att påverka föreningen Livspussel

Sveriges unika idrottsrörelse

Samtliga deltagare nämnde att Sveriges idrottsrörelse var något unikt. De beskrev hur systemet med ideella idrottsföreningar medförde både fördelar och nackdelar för idrottsföräldrar och barnidrotten. Fördelarna beskrevs bland annat som möjligheten att hålla priser nere och att få vara delaktig i föreningens beslut. Nackdelar som nämndes var att det fanns höga krav på föräldraengagemang och att föreningen ofta var beroende av några få personer som tog på sig mycket av arbetet.

Idrottsrörelsen. Flera av deltagarna beskrev att de uppskattade att idrottsrörelsen var en ideell verksamhet och att det var viktigt att bevara den. Deltagare 12 beskrev att "vi har ju en enorm tillgång i Sverige med ideella föreningar" och "jag tror ju mycket på den här typen av förening". Deltagare 10 uttryckte det som att "idrottsrörelsen, och det ideella framförallt är viktigt för samhället på så många sätt".

Några deltagare tog upp att de inte ansåg att det var bra att föräldrar skulle kunna köpa sig fria från det ideella engagemanget. Deltagare 10 beskrev att “man måste vända trenden att föräldrar köper sig fria [...] grunden i ideellt arbete är att du kan betala mig hur många tusenlappar du vill men jag får inte en extra person till kiosken för det”. Deltagare 12 nämnde också detta, “det har kommit mycket nu [...] att man ska köpa ett paket för att slippa det ideella engagemanget”.

Fyra deltagare tog även upp skillnader mellan idrottsrörelsen i Sverige och deras erfarenheter av hur det var i andra länder. Deltagare 1 beskrev att under sin uppväxt i England fick han sluta med sin idrott eftersom priserna var så höga. Deltagare 2 som ursprungligen var från Sovjetunionen beskrev att det inte fanns samma möjligheter att påverka, “om man jämför med Sveriges idrott var det ganska tufft, det var ingen demokrati utan det var diktatur från tränarsidan”. Deltagare 5 beskrev att Sveriges idrottsrörelse var mer inkluderande, “alla får vara med, så är det ju inte i andra länder, om jag jämför med Tyskland till exempel så tycker jag att Sverige har kommit väldigt långt vad det gäller det”. Deltagare 6 beskrev att han upplevt att några föräldrar, som var födda i andra länder, inte hade samma förståelse för att de behövde ställa upp för föreningen, “det kan vara en kulturell grej, i andra länder är inte föreningslivet samma sak, de har inte ideella föräldrar”.

Flera av deltagarna lyfte fram de olika specialidrottsförbundens betydelse för bra föräldraengagemang och en god barnidrott. Deltagarna med barn som spelade fotboll lyfte fram flera rekommendationer från fotbollförbundet som de ansåg var positiva. Deltagare 12 beskrev, “jag tror att fotbollförbundet har aktiverats för ett sunt föräldraskap”. Deltagarna berättade även om det “gröna kortet” för fair play som de ansåg var en bra utveckling inom fotbollen. Kortet delas ut av respektive ledare för motståndarlaget till en spelare i vardera lag som utmärkt sig på ett schysst sätt (Svenska fotbollförbundet, u.å.). Deltagare 8 beskrev det gröna kortet på följande sätt: “det är inte den som är bäst eller gör mest mål, utan det är den som man ser peppar sina lagkamrater. Om det är någon som är skadad i andra laget går man och frågar hur det är, helt enkelt fair play”. Deltagarna beskrev även att inom barnfotboll nedtecknas eller redovisas inte resultat, och att detta var något positivt, även om barnen själva räknade målen. Flera deltagare ansåg även att affischen från Riksidrottsförbundet angående barnidrott som sitter uppe vid de flesta idrottsplatser var något bra. Deltagare med barn i andra idrotter än fotboll tog även upp specialidrottsförbundens betydelse. Deltagare 9 berättade att “svenska handbollsförbundet har gått ifrån hur det var tidigare att [...] man spelade för att vinna varje match”.

Deltagarna lyfte fram att idrottsföreningarnas uppbyggnad och bestämmelser var viktiga för deras engagemang. Flera av deltagarna beskrev vikten av att ha ett sunt förhållningssätt och ett gott klimat i föreningen. Deltagare 10 uttryckte det så här “jag tror att föreningens attityd till engagemang och till ideellt är jätteviktig”. Flera av deltagarna berättade om organisationens kultur och hur den påverkade verksamheten. Deltagare 10 uttryckte att “det finns väldigt mycket i väggarna i många idrottsföreningar”. Deltagare 12 tyckte att “man ska ha en kultur där man bjuder in till att vara aktiv” och beskrev vidare att föreningen skulle ha inställningen att “finns det någonting som du kan bidra med så gör gärna det”. Deltagare 4 uttryckte det så här: “har man en förening där alla eller många hjälper till och det är en naturlig del av att vara med i föreningen så smittar det”.

Flera deltagare underströk vikten av att idrottsföreningar inte endast behöver ha goda stadgar och policys utan även se till att dessa efterlevs. Deltagare 8 beskrev att “om man har en policy i klubben och man inte följer den, eller att det inte blir konsekvenser när lag inte följer den, blir det problematiskt”. Deltagare 4 fördjupade detta, “stadgarna är viktiga, men också att efterleva dem och visa att man är föredöme och hur det är tänkt att fungera”. Deltagare 9 lyfte fram ett exempel på när han ansåg att en förening inte hade gjort detta och att “det rimmar otroligt illa med de välfriserade policydokumenten om att det ska vara laganda och att ingen ska bli illa behandlad”.

Tre deltagare lyfte särskilt fram vikten av att idrottsföreningen förnyas på olika sätt.

Jag skulle rekommendera alla föreningar att ha någon form av kick-off minst en gång om året [...] där man frågar alla i rummet vad är du här för, vad är din drivkraft? [...] Att man går tillbaka till rötterna och fokuserar på: vad är det vi vill? För att rätt så snabbt tror jag man inser att men varför gör vi så här egentligen? [...] Så att man inte låser sig så mycket i så här har vi alltid gjort tänk, utan prova nytt och gå tillbaka till grunderna, vad är viktigt.

- Deltagare 10

De beskrev vikten av att byta ut personer som sitter i styrelsen och att hela tiden utvärdera klubbens policys och bestämmelser. Deltagare 12 uttryckte det så här: “när man vill bevara en struktur så stänger man för utveckling och förbättring och då hamnar man i en bubbla till slut”. Deltagare 8 uttryckte särskilt vikten av att föreningar hänger med i nutiden och värderar flickidrott och pojkidrott lika högt, “det som kan hindra kan vara till exempel de

som sitter i styrelsen, att det kanske inte är många kvinnor i styrelsen. Det kanske är lite äldre män som inte hänger med riktigt i vad som händer”.

Deltagarna menade även att det fanns skillnader i vad för typ av förening det är. Flera nämnde att de stora elitsatsande klubbarna uttalat hade andra mål med sin verksamhet. Deltagare 6 beskrev att Malmö FF och andra elitklubbar “uttalat från början letar efter talanger. [...] Det är klart att Malmö FF oftare plockar duktiga spelare till sig, men det är inte därför vi(deltagarens fotbollsförening) spelar fotboll”.

Eldsjälar. Deltagarna berättade hur idrottsrörelsen är uppbyggd på få personer som gör väldigt mycket. De beskrev att föreningar ofta hålls uppe av så kallade eldsjälar och hur det gjorde att föreningar var beroende av dessa personer. De beskrev även att som förälder kunde de känna sig tvingade att hjälpa till eftersom det inte fanns någon annan som kunde eller ville. Deltagarna betonade vikten av att arbeta för att få in fler föräldrar som kunde hjälpa till och att det alltid fanns något att bidra med som förälder.

Deltagare 11 beskrev, “det finns eldsjälar givetvis och de är enormt viktiga för föreningslivet”. Deltagare 4 nämnde att ordföranden i barnets förening var en eldsjäl, “jamen herregud ja, titta bara på vår ordförande, han gör allt”. Deltagare 6, som var från samma förening, beskrev det så här: “det är svårt att hitta folk som gör de här grejerna som är oglamorösa. [...] Så förutom att vara ordföranden lade han spelschema, anmälde till cuper, tömde soptunnan och tvättade omklädningsrummen, han var allt i allo”.

Deltagarna uttryckte en stor uppskattning för dessa eldsjälar, men det var även två deltagare som särskilt lyfte fram brister med att ha för få personer som föreningen förlitade sig på. Deltagare 12 beskrev att “det är också risk med en verksamhet där det står och faller med en person. Det har jag hört flera gånger, vi kan inte byta ut den här ordföranden för då kommer folk sluta. [...] en sån förening är ju oerhört svag”. En annan aspekt av det illustreras av citatet från deltagare 9.

Allting sker ju inte på nåd men det blir ju lite som det blir. Om det är någon som är villig att lägga mycket tid så kommer den personen att få lägga mycket tid, oavsett om det är någon som har helt rätt värderingar eller om det är någon som inte har det. [...] Det är jättesvårt att säga till någon som är oavlönad eller som tjänar nästan ingenting att de ska göra på ett annat sätt.

- Deltagare 9

Flera av deltagarna beskrev också att det ideella arbetet som föräldrar behövde göra i barnens idrottsföreningar inte alltid var så frivilligt som det verkade. Speciellt en deltagare underströk att det var tvång på att hjälpa till.

Alltså motiverar är nog fel formulering för när man skrev upp barnet i respektive förening skriver du under ett kontrakt att du agerar funktionär. Det är inget val du gör utan det är ett måste, så det har ingenting med motivation att göra. [...] att stå i en skolmatsal klockan fem på morgonen och servera frukost, det skulle jag inte säga att det är roligt nä, det är en erfarenhet, men roligt är det inte.

- Deltagare 5

Deltagare 4 beskrev att arbetet kunde kännas som tvång men uttryckte det så här: “det måste göras, om man inte gör det så funkar inte det andra så har man ju inget val. [...] Det är mer ett tvång för att det måste göras”. Deltagare 2 beskrev vidare att “man måste hjälpa till för att det är ens barn som spelar. [...] Jag gillar inte kiosken men [...] det kan man överleva även om det inte är så roligt och man måste, det är inget snack om saken”. Deltagare 10 beskrev det som en självklarhet att “ska barnen idrotta så får man bita ihop och ställa upp, eller bita ihop... jag upplevde aldrig att det var något som var jobbigt eller att det ens fanns ett alternativ”.

Några deltagare menade att föräldrar behövde hjälpa till men att det fanns frivillighet i det. Deltagare 3 beskrev, “sen har man alltid möjlighet att säga att tyvärr är vi bortresta så vi kan inte”. Deltagare 12 uttryckte att “det krävs ett visst engagemang i de sporter hon har valt [...] sen måste inte jag vara med på allting”.

Tre av deltagarna beskrev att deras engagemang som tränare var ett resultat av att de upplevde att det inte fanns någon annan som kunde eller ville hjälpa till. Deltagare 9 beskrev att “det var en som slutade och då var de tydligt kort med folk. [...] Då var det mer så att jag tänkte, jag kan ju hjälpa till när jag oftast är på träningen ändå”. Deltagare 1 beskrev att han var tränare i både sin dotters och sin sons lag, “De har haft det svårt att få hit tränare till min sons lag och det känns fel att hjälpa en och inte den andra”. Deltagare 4 beskrev hur han blev tränare för båda av barnets idrotter, “De skickade ut ansökan om ledare och sen tänkte jag att jag avvaktar och ser om någon annan svarar. Sen hände ingenting och så skrev han faktiskt att om vi inte får ihop föräldrar så måste vi lägga ner laget och då tänkte jag att jag kan ju inte låta laget försvinna”.

Flera deltagare uttryckte en önskan att det var fler föräldrar som engagerade sig i föreningen. Deltagare 11 beskrev, "jag önskar att fler hade engagerat sig. Om varje person hade engagerat sig lite så hade det genererat väldigt mycket, istället för att det ska hänga på några få". Deltagarna beskrev olika saker föreningar kan göra för att fler föräldrar ska engagera sig. Flera deltagare beskrev vikten av att ha ett öppet och välkomnande klimat i föreningen. Deltagare 11 beskrev att det var viktigt med tillgänglighet och öppenhet och att man som förälder kände sig välkommen. Deltagare 10 uttryckte att "det gäller att få både föräldrar och barn att känna sig hemma i klubben, [...] för man ställer upp mer då tror jag. Har man en positiv känsla överlag så är det mycket lättare". Deltagare 10 menade vidare att det här var något som föreningar behövde förbättra, "där tror jag att man behöver jobba lite i idrottsvärlden, att bli bättre på att ta hand om föräldrarna och se till att föräldrarna stannar kvar". Deltagare 11 beskrev, "att berätta att föräldrarna är viktiga. Om man bjuder in tror jag att det hade varit fler kanske som tyckt att, tusan det är klart att jag ska ställa upp". Deltagare 1 uttryckte att det fanns utmaningar med att få in fler, "det är ingen som driver på [...] oftast blir det mer jobb att få in folk än att bara snabbt göra det själv, så det är svårt att delegera som ledare kan jag tycka". Deltagare 4 beskrev att vissa föräldrar kan tvivla på att de har något att bidra med: "att man känner, jag har inget att bidra med här. Jag tror det är svårare att hjälpa till för man är rädd för vad det skulle innebära". Deltagare 12 uttryckte i relation till detta att föräldrar behöver "förstå att vi måste ta vårt ansvar tillsammans och att vi har kompetensen".

Skapa möjligheter för alla att idrotta. Samtliga deltagare beskrev att en viktig del av barnidrotten och Sveriges idrottsrörelse var att skapa möjligheter för alla att idrotta. De beskrev politikens betydelse och kommunens stöd, både ekonomiskt men också i form av tillgång till idrottsplatser och idrottshallar. De beskrev även hur familjers ekonomiska förutsättningar skiljde sig från varandra och hur föreningar borde arbeta för att se till att barn inte uteslöts på grund av att de inte hade råd. Några deltagare tog även upp idrottens betydelse för integration och kulturell utveckling och att idrottsrörelsen borde ses som en resurs i det arbetet. De tog även upp könsskillnader och att pojkar och flickor borde ges samma möjligheter inom idrotten. Slutligen talade föräldrarna mycket om att alla skulle kunna idrotta oavsett vilken ambitionsnivå de hade eller hur bra de var inom idrotten. Deltagare 7 beskrev det så här: "alla barn ska ju vara välkomna oavsett hudfärg, religion, funktionshinder och allting sånt där. [...] Föreningar ska definitivt inte diskriminera, alla är ju välkomna". Deltagare 5 uttryckte att "Jag tycker att samhället borde jobba mer på det, för att alla barn har inte samma förutsättningar". Deltagare 2 hade fått erfara att barnet fick stå i kö

för att få en plats i idrottsföreningarna “vi hade anmält honom till idrott här men det var långa köer, så vi väntade i två år”.

Flera deltagare tog upp politikens roll och det stöd som idrottsrörelsen får, eller inte får och att det var en brist i samhället. Deltagare 11 beskrev det så här: “hur ställer sig politikerna till att hjälpa idrotten att se till att morgondagens ungdomar håller sig friska och sunda? Hur hjälper de föreningarna med lokaler och behovet av träningstider”? Deltagare 9 uttryckte en frustration mot politikerna, “om det verkligen är samhällets åsikt och önskan att ännu fler ska idrotta, jamen möjliggör det då”. Deltagare 1 uttryckte också frustration över detta, “jag tror att antingen är kommunen otroligt blind eller snål”. Deltagare 4 menade att kommunen och staten borde ge mer ekonomiskt stöd åt idrottsrörelsen eftersom det är bra för samhället när invånarna rör på sig. Deltagare 12 tog upp att det finns insatser för utsatta barn som exempelvis stödfamiljer och menade att det borde finnas insatser för barn att få stöd för att kunna idrotta, “möjlighet att idrotta för barn skulle kunna vara en insats, som man skulle kunna få av kommunen, som ett stöd för barnens fritid”. Flera av deltagarna tog även upp tillgången till idrottsplatser och idrottshallar som ett hinder för att ge alla möjlighet att idrotta. Deltagare 9 beskrev att “det är inte bara engagemanget från människorna som behövs utan det krävs utrymme och plats”. Deltagare 4 beskrev att “här i Lund är det så svårt med just anläggningar och ytor”. Deltagare 6 beskrev ett problem i deras förening med plats, “vi har problem med att vi är för trångbodda på planen”.

Flera av deltagarna lyfte fram att familjens ekonomiska förutsättningar kunde vara ett hinder för barns idrott. Deltagare 12 beskrev att “vissa socioekonomiska grupper i samhället har mycket bättre möjligheter att idrotta [...] Det är en orättvisa som är inbyggd tror jag, det tror jag är viktigt att jobba med som samhälle”. Han beskrev även att det var viktigt att hålla priserna låga och att “ekonomi ska aldrig vara ett hinder” för barns idrottande. Deltagare 1 beskrev att “det finns rätt många barn som har inte råd med vissa grejer tyvärr. [...] Att hålla ner avgifterna är ett bra sätt att se till att alla får chans att spela”. Deltagarna tog också upp att vissa idrotter var förhållandevis billiga, exempelvis fotboll och att vissa sporter var dyrare så som hockey. Deltagare 5 uttryckte att “inte alla hade kunnat börja spela ishockey till exempel för det är väldigt dyrt att göra det”.

Flera deltagare tog också upp vikten av att ha idrott för alla oavsett ambitionsnivå. De beskrev att det var viktigt att ha alternativ för dem som inte vill idrotta på elitnivå. Deltagare 11 beskrev det så här: “att inte sätta så stor press på ungdomarna, ofta när de blir äldre så sätter de in fler träningstider och det är lite mot elittänk [...] vanliga ungdomar behöver vanlig motion”. Deltagare 10 uttryckte vidare att “antingen måste man toksatsa och träna fem gånger

i veckan eller så slutar man. Den här medelvägen är föreningar ganska dåliga på tror jag”. Deltagare 6 pratade utifrån sin egen upplevelse som ung, “föreningar ska uppmuntra alla oavsett nivå att vara med, då skulle jag nog fortsatt tror jag men [...] jag la av för att det blev för seriöst [...] och det tog för mycket tid”. Deltagare 3 hade en god erfarenhet av anpassning till ambitionsnivån, “fotbollsklubben öppnade en grupp för tonåringar som bara ville spela, alltså mer korpfboll”. Deltagarna tog även upp att föreningar inte borde “toppa lagen” eller hindra barn från att spela för att de inte var bra nog. Deltagare 10 uttryckte att resultat inte borde vara viktigt och att “man måste lämna det här med att man sätter barn på bänken från årskurs fyra”. Deltagare 12 uttryckte att i deras förening fanns “inget sånt utan alla får vara med på matcher och vi tar inte ut några utan man turas om”. Deltagare 8 beskrev att om man toppar lag är det på “bekostnad av att man tappar 50 % av laget bara för att man har elitsatsat tidigt”.

Deltagarna tog även upp att könstillhörighet påverkade möjligheter inom idrotten. Deltagare 8 tog upp att inom fotbollen fanns det inte samma möjligheter för flickor som det fanns för pojkar. Hon tog särskilt upp en incident där pojklaget i klubben inte ville spela träningsmatch mot tjejerna för att “det ger inte våra killar någonting”. Deltagare 8 beskrev det så här:

Jag vill gärna belysa de kvinnliga förebilderna i fotboll hemma hos oss. [...] Jag försökte leta upp fotbollströjor med tjejnamn [...] men det är lite svårt att få tag i och det finns inte i barnstorlekar. Jag har väl fått i lite feminism i fotbollen på något sätt. För att jag tycker det är viktigt att de får fortsätta med sin idrott. De ska inte behöva höra på något sätt att de är sämre för att de är tjejer.

- Deltagare 8

I relation till det här tog tre av deltagarna upp att de upplevde skillnader på tjejer och killar inom fotbollen. De beskrev att tjejer var bättre på att spela som ett lag och att pojkar var bättre på att ta för sig och även att de kunde spela mer själviskt. Deltagare 9 beskrev att “killarna borde lära sig att [...] vara organiserade och tjejerna borde lära sig att [...] tänka mer på sig själva”. Deltagare 4 fördjupade detta och uttryckte att “tjejerna har mycket mer det mjuka sociala och killarna, redan i tidig ålder, rankar sina prestationer inom laget”. Deltagare 1 beskrev att killar satte högre press på sig själva, “pressen kommer antingen inifrån laget eller från föräldrar [...] eller den kanske kommer inifrån men jag tror också den kommer från sättet killarna är mot varandra”. Deltagare 8 hade känt av detta hos föräldrarna och beskrev

att på flickornas matcher är det “aldrig något tjafs [...] inom föräldragruppen eller de andra föräldrarna. [...] Så får vi höra av våra vänner som har söner i samma klubb att där är problem, föräldrar som står och skriker på sina barn, domare vill inte döma deras matcher och det är mer fokus på [...] att hela tiden prestera och vinna”. Hon beskrev även att föreningar borde vara flexibla i hur de delar in tjejer och killar. I unga åldrar har de mycket träning gemensamt som hon beskrev att det kunde vara bra men att hon även sett att man tappade många flickor genom att ha det så. Därför ansåg hon att det kunde vara gynnsamt att dela upp lagen utifrån kön tidigt men att barnen skulle ges möjlighet att träna i vilket lag de ville.

Tre av deltagarna tog upp hur idrottsrörelsen kunde användas för att integrera personer från andra länder. Deltagare 9 beskrev att de flesta i barnets lag kom från familjer med ursprung i Sverige och tog upp att “det är ju de andra som ur ett samhällsperspektiv behöver komma in i idrotten”. Deltagare 6 tog upp att de hade ett lag med barn med olika bakgrund och hur barnen som inte hade svenskt ursprung utvecklades inom fotbollen “de kommer på varenda träning, varenda match, missar inte någonting [...] jag tror de tycker fotbollen är väldigt viktig och de hade nog haft svårare att hitta tio svenska kompisar utan fotbollen”. Deltagare 4 tog upp att det även var en tillgång för barnen med svenskt ursprung, “det är en fantastisk integrationspunkt [...] De får träna på språket och lära sig kulturen, och även tvärt om. De svenska killarna får [...] respekten för alla människors värde oavsett bakgrund [...] det är en fantastisk möjlighet”.

Idrottens nytta

Samtliga deltagare tog upp hur viktigt det var att deras barn idrottade på grund av nyttan som idrotten hade. De beskrev flera olika aspekter där idrotten nyttjade både samhället och den enskilda individen. De uttryckte även att de ansåg att det var viktigt att motivera barnen att stanna kvar i idrotten och hur den egna uppväxten påverkade föräldrarnas engagemang. Deltagare 9 beskrev att “jag tror det är gemensamt att folk tycker det är viktigt och kul med barns idrott”. Deltagare 8 uttryckte att, “idrott är bra helt enkelt [...] man vill att ens barn ska växa upp, må bra och bli starka individer både mentalt och fysiskt på något sätt”.

Flera av deltagarna tog upp att idrotten kunde vara en skyddande faktor om ett barn hade dåliga hemförhållanden. En deltagare beskrev hur han ansåg att föreningar kan hjälpa till genom att alltid fråga:

Jag menar inte att man ska gå in och ta någon roll som socialtjänst, men uppmärksamma [...] hur kan man stötta enskilda. Man kan ställa frågan också [...] det kan vara saker hemifrån, det kan vara osunda relationer [...] och ställer man inte

frågan så vet man inte svaret heller. Så att det tror jag är en viktig sak som idrottsföreningar också måste ha perspektiv på.

- Deltagare 12

På samma sätt beskrev deltagare 4 att “vi märker rätt så snabbt [...] när ett barn avviker för att det inte mår bra. [...] då kan man luska lite i det”. Deltagare 6 beskrev också detta, “där kan klubben spela en jätteviktig roll, vi vet ju vissa barn som har det lite trassligt hemma”. De beskrev även hur idrotten kunde vara en skyddande faktor för att inte hamna i destruktiva situationer. Deltagare 7 beskrev att hon tyckte det var skönt att “istället för att mitt barn ska springa omkring på byn och hänga så vet jag vad han gör”. Även deltagare 6 uttryckte att “kanske man undviker att de sitter och hänger på en bänk och röker, eller sparkar på lyktstolpar och gör massa dumheter”.

Deltagarna nämnde även att barn nuförtiden inte rör sig lika mycket som förr och att de sitter mycket vid skärmar. Deltagare 7 menade att idrotten var särskilt viktig “med tanke på dagens samhälle och att barn rör sig för lite”. Deltagare 11 uttryckte att “det moderna samhället är att folk sitter hemma och spelar TV-spel”. Deltagarna beskrev att idrotten var något som gjorde att deras barn inte spenderade för mycket tid framför skärmarna. Deltagare 3 beskrev att idrotten gjorde att hennes barn fick “avbrott i det här med det elektroniska spelandet”.

Samtliga deltagare berättade att en viktig del av idrotten, vilken var nyttig för deras barn, var den sociala utvecklingen. Deltagarna beskrev olika aspekter av det sociala samspelet, deltagare 10 beskrev att “det är väldigt många som har hjälp av idrotten och skaffar sig andra sociala nätverk än de som är i klassen och i skolan”. Deltagare 6 exemplifierade detta, “är du med i ett lag så är det ingen som lämnar dig i en snödriva om du är arton år och har varit på fest, utan du har ett gäng som hjälper dig”. En annan fördel som beskrevs var att barnen lärde sig att fungera i grupp och växte som individer. Deltagare 9 beskrev vikten av att lära sig att “fungera i en grupp och kunna tagga varandra till att jobba mot ett gemensamt mål”. Två deltagare hade exempel på hur föreningen hade arbetat för att främja den sociala utvecklingen. Deltagare 8 berättade att i dotterns lag hade de fått göra en övning där barnen “fick skriva sina egna spelregler, hur ska vi vara gentemot varandra, och hur ska vi vara som ett lag”. Deltagare 5 beskrev att “de avsätter ibland faddrar åt nya barn som kommer in, det är jättebra både för den som blir fadder, för den får lite extra ansvar och växer i sin roll, och sen är det såklart mycket trevligt för den som kommer in att bli lite mer omhändertagen”. Deltagarna beskrev även att idrotten medförde personlig utveckling:

livet är ju så att vi blir ledsna och vi får motgångar [...] glädje i livet handlar kanske inte alltid om att vinna och hela tiden få framgång utan [...] det går upp och ner. Det tror jag egentligen är glädjen och det är väl det som idrotten kan lära oss också om vi låter den göra det.

- Deltagare 12

Deltagarna beskrev också att idrotten kunde hjälpa barnen att ta för sig mer, deltagare 9 beskrev att "jag tyckte det var en bra fysisk sport för en tjej som behöver lära sig att ta för sig". Deltagare 5 berättade att, "när hon började med handbollen var hon väldigt blyg alltså hon vågade inte röra bollen, men det är roligt att se henne växa". Deltagare 8 tryckte på att det var viktigt att främja gott beteende, "om barn på något sätt visar tråkig attityd eller beteende försöker man ta tag i det direkt". Deltagare 4 tyckte att idrotten var "en fin uppfostringsutbildning".

Flera av deltagarna tog upp att det var viktigt för dem att deras barn var hälsosamma och att idrotten var en betydande del i det. Deltagare 6 beskrev att "det är hälsosamt, det är super om jag kan få mina barn att se idrott som en naturlig del av vad man håller på med, ingenting som är ett måste". Deltagare 2 uttryckte att "man måste röra på sig, det är viktigt och hjärnan jobbar också lite bättre om man rör sig". Deltagare 11 beskrev att det var viktigt att hennes barn hade "en medvetenhet om att de har en kropp som är oersättlig och man måste ta hand om den, både inuti och utanpå".

Mot bakgrund av att deltagarna tyckte att idrotten var till stor nytta hade flera av dem på olika sätt försökt arbeta för att barnen skulle stanna kvar i idrotten. Deltagare 12 uttryckte det så här: "jag tror att det är viktigt att uppmuntra dem att göra någonting inom idrott [...] jag tror det är viktigt som förälder att försöka stötta dem att hitta den egna motivationen". Deltagare 10 beskrev att det var viktigt att låta barnen bestämma men att de behövde någon form av motion, "när han har sagt att nu vill jag sluta med judo, har jag sagt att ja det får du gärna göra men vad ska du göra istället". Flera av föräldrarna hade som strategi att när deras barn inte ville gå till träningen var de ändå tvungna att gå dit men de behövde inte träna. Deltagare 3 berättade att "en period så skulle han inte till volleybollen [...] då blev det till slut att jag förklarade att du behöver inte följa med och spela men din mobiltelefon kommer att följa med till hallen och då när han ändå var där så började han spela". Deltagare 9 uttryckte att "säger barnet att det vill sluta så ge det inte möjlighet att göra det direkt, se till att de går klart åtminstone den terminen man har betalt för [...] för att har man en tillfällig dipp så är det

nog svårare att börja igen än att bara fortsätta”. Men deltagarna beskrev också att det var viktigt att inte pusha barnen för mycket utan låta deras intresse styra. Deltagare 1 beskrev att många barn vars föräldrar hade tvingat dem att komma på träningen slutade att komma när föräldrarna inte orkade tjata mer.

Deltagarna beskrev också att idrottsföreningarna hade inverkan på om barnen fortsatte idrotta. De beskrev särskilt att föreningarna borde fokusera på att ha sociala evenemang för barnen. Deltagare 1 tyckte att “skapa någon slags miljö utanför själva träningen och fotbollen dit de kan komma och hänga”. Deltagare 5 ansåg att det var viktigt att “skapa tillfällen där de kan träffas som lag [...] till exempel att ha en extraträning och sen äta pizza”. Deltagare 6 berättade att “vi går på fotbollsmatch, vi har åkt till prison island eller så har vi köpt pizza [...] för att få barn att känna en gemenskap”.

Samtliga deltagare beskrev att den egna uppväxten och de egna föräldrarnas agerande hade påverkat deras inställning till idrott och engagemang. Deltagare 4 beskrev att “både jag och min sambo har idrottat hela våra liv [...] så fotbollen blev en naturlig del att låta barnen prova på, det har genomsyrat bägge våra familjer från vår uppfostran”. Deltagare 10 beskrev att, “jag tror framförallt att det beror på vad man har för bakgrund själv. Om man jämför mig och min man till exempel så har det ju alltid varit väldigt naturligt för mig att ställa upp”. Deltagaren uttryckte vidare att “jag hörde aldrig att det fanns något alternativ när jag växte upp, och jag tror att det är det som är grunden, vad man har med sig hemifrån”. Deltagare 4 beskrev vidare att av de som engagerar sig är “90 procent de som har idrottat själva och växt upp mycket med ideell verksamhet. [...] Fåtalet har aldrig idrottat och engagerar sig ändå”.

I kontrast till detta beskrev två deltagare, som var engagerade i sina barns idrottande, att de inte växt upp med idrott. Deltagare 5 berättade att “jag fick inte uppleva det som barn på samma sätt [...] och jag tycker det är väldigt nyttigt så jag vill ge henne förutsättningarna att få det”. Deltagare 6 berättade att “jag kommer från en familj som inte har idrottsintresse”.

Föräldrar som förebilder

Temat belyser deltagarnas åsikter att föräldrar ständigt borde agera föredömligt i relation till sina idrottande barn. Deltagarna betraktade föräldrar som förebilder i både positiv och negativ bemärkelse. Genomgående var att föräldrarna starkt influerade barnen i deras agerande gentemot andra i sin omgivning, barnens syn på sig själva och sitt idrottande och barnens syn på framtida ideellt engagemang. Som deltagare 5 uttryckte det, “i ett större perspektiv är det kanske också att man visar vägen med vad man själv anser skulle bidra till ett hälsosamt liv”. Vidare beskrev deltagare 1 att “regel ett är att vara en bra förebild, bete dig

så som du vill att de ska bete sig”. Deltagare 9 tog även upp att föräldrar kan agera förebilder genom att själva engagera sig i föreningen.

Jag tror det är bra om man själv idrottar eller engagerar sig i föreningen på något sätt. [...] om man är där för att barnet ska lära sig sportslighet och att kämpa hårt, då får du göra det själv i andra sammanhang. Du kan inte stå och ropa grejer åt domaren, det är osportsligt, och du kan som förälder inte heller i andra sammanhang ge upp väldigt lätt bara för att det finns motgångar.

- Deltagare 9

Emotionellt stöd. Flera deltagare tyckte att föräldrar kunde agera föredömligt genom att vara emotionellt involverade i barnens idrott. De beskrev att uppmuntran hade en funktion men att det inte fick gå till överdrift. Deltagare 7 beskrev att “man får inte sätta press, eller man får sätta lite press, man får väl tycka att nu får du gå in och kämpa Kalle, laget behöver dig, nu får du kuta här. Så kan man peppa, men man får inte sätta negativ press”. Även deltagare 5 lyfte fram detta, “till en viss gräns kanske man ska pusha, barnet ska inte bara gå till en träning och sen ge upp”. Samtliga deltagare skildrade flera olika sätt som de valde att stötta sina barn på. Det hörde till vanligheten att vara positiv, uppmuntra och peppa barnet i dess idrottande. Deltagarna förde ofta samtal med sina barn om hur de upplevde idrotten och vid motgång lyfte de fram positiva aspekter med idrotten såsom den sociala gemenskapen i laget och glädje som barnet brukade uppleva. Deltagare 10 beskrev även att sättet man pratade med barnet på hade betydelse. Genom att “istället för att fråga hur gick det, säga hade du kul” uppmuntrade hon glädjen och tog fokus från resultat. Deltagare 6 beskrev att han stöttade barnen i sin tränarroll genom att exemplifiera hur han valde att förklara en vuxens utbrott under en fotbollsmatch: “vi fick avbryta en stund, samla killarna och säga att ibland gör ni barn saker som vi inte tycker om och ibland är det vuxna som gör bort sig. Den här gången var det vi vuxna som klantade till det”. Utöver detta uttryckte flera deltagare att en viktig del av att vara en förebild var att, i den mån man kunde, ge råd och förse barnen med kunskap att hantera sina känslor vid motgångar. Deltagare 5 hade köpt in böcker för att lära sig mer och försöka att ge sin dotter “verktyg så att hon kunde hantera sitt eget beteende och lära känna sina egna känslor”.

Vidare uttryckte hälften av deltagarna att det kunde vara svårt att veta hur man stöttade barnen på bästa sätt och att de var oroliga huruvida de gjorde rätt eller inte. Denna osäkerhet kretsade kring balansgången mellan att uppmuntra barnen genom pusha i lagom

mån och att lägga för stor press på barnen. Deltagare 9 beskrev att “det är svårt att veta var avvägningen är”.

En aspekt av att stötta idrottande barn som togs upp var att hantera deras ilska och besvikelse. Flera deltagare lyfte fram att barnen blev frustrerade och ledsna när de förlorade eller upplevde motgångar, känslorna riktades antingen mot tränarna, laget eller inåt mot barnet självt. Det här var något som föräldrarna var tvungna att bemöta i efterhand. Deltagare 6 beskrev att hans son inte förstod “att man kan göra en jättebra match och förlora den matchen”. Han beskrev vidare att sonen tyckte att “förlorar man så har något varit dåligt, då har domaren varit dålig, gräset varit dåligt eller laget varit dåligt. Han blir frustrerad när det inte blir som han tänker”. Deltagare 5 berättade att sådana situationer kunde påverka hennes dotter i den utsträckningen att hon inte ville sitta med laget under sammandrag. Vidare beskrev deltagare 8 hur hon brukade bemöta det här hos dottern, “vi pratar mycket att placeringar inte är det viktiga, sen är det alltid kul att stå på prispallen, men man tävlar mot sig själv, mot sina tider och att man kan bara göra sitt bästa. [...] Vi försöker jobba mycket med de tankarna”.

Några deltagare berättade att det fanns gånger då barnet valde att inte lyssna på instruktioner, stod och lekte på plan eller gjorde elaka saker mot motståndarna. Sådant uppförande beskrev deltagarna kunde göra dem både frustrerade och irriterade. Deltagare 6 uttryckte att, “jag personligen stör mig mer på när jag ser att min egen son till exempel sprider negativ energi i laget, går runt, gnäller, klagar och inte kämpar”.

Flera deltagare uttryckte stolthet över sina barn och beskrev dem i termer av duktiga, snälla, modiga och kloka samt att det var fint att se barnen utvecklas inom idrotten, både på personliga, fysiska och sociala plan. En deltagare som var tränare tryckte på hur anmärkningsvärt det var “att barn som var duktiga nu inte kunde pricka bollen för två år sedan”. Tre av deltagarna menade att det kändes konstigt att skryta om sina barn, men att man gärna ville göra det som förälder för att kunna lyfta och uppmuntra barnen. Deltagare 4 ansåg dock att sådant beteende ibland kunde bero på att föräldrarna ville framstå som bra, “det är inte sällan du ser på sociala medier, om ett barn har gjort en prestation, att föräldrarna snabbt lägger ut någonting där de lite småskryter om sina barn för då kan de sola lite i den glansen”.

Negativt engagemang hör till ovanligheten. Tre deltagare beskrev att 90-99 % av föräldrarna de träffat hade ett gott föräldraengagemang, och att mediernas bild inte stämde överens med vad de hade upplevt. Deltagare 8 beskrev att “det engagemanget som man hela tiden läser om i tidningarna, när det spårar ur och det blir slagsmål och allt vad som kan hända, det känns så himla främmande utifrån vårt lag och den erfarenheten jag har”.

Deltagare 9 hävdade att “jag har aldrig varit med om det” och deltagare 4 nämnde att “jag tror egentligen det var sämre förr”. Istället målade deltagarna upp en bild där majoriteten av föräldrar hejar på, applåderar, stöttar och uppmuntrar barnen. Deltagare 6 beskrev att “ingen ropar skjut eller passa, utan det är applåder och det är glada tillrop. Vi har inte problem med taskiga eller skrikiga föräldrar”.

De få tillfällen dåligt föräldrabetende inträffade tog fem av deltagarna upp att de hade valt att säga till, dels de föräldrar som agerat tränare, dels de föräldrar som stått vid sidan av planen. Deltagare 3 beskrev en gång när hon fick säga till en förälder som skrek vid sidan om planen, “det var bara självklart att säga till för det blev för mycket [...] då sa jag till den andra föräldern att ‘jag är också engagerad men vi får ändå lugna ner oss, vi kan inte stå och skrika och bua på motståndarlaget’ [...] ledaren tackade mig efteråt”. Vidare beskrev deltagare 9 att det funnits tillfällen då tränare hade fått en tillsägelse av föräldrar i hans eget lag och föräldrar i andra lag, och även av andra tränare.

Utifrån samtliga deltagares berättelser tycktes snarare positiva erfarenheter vara en regel än motsatsen. Deltagarna uttryckte således mycket uppskattning och tacksamhet för de andra föräldrarnas engagemang. Som deltagare 9 berättade, “man är kanske inte imponerad av föreningen utan av föräldrarna själva”. Deltagare 4 lyfte fram att det alltid fanns “föräldrar som är väldigt närvarande både på träningar och på matcher. Det finns ju jättemånga föräldrar som tycker att det är fantastiskt roligt”. Flera deltagare uttryckte uppskattning för att många föräldrar hjälper till att skjutsa till matcher, ställer upp i kiosken, hjälper till på events, förser tränarna med feedback, agerar domare och ställer upp som tränare. Deltagare 11 nämnde särskilt “alla de här tränarna som ställer upp [...] i princip gratis, jag tycker det är fantastiskt [...] de gör fantastiskt mycket för barnen och ungdomarna”.

Under intervjuerna framgick dock att flera av deltagarna hade svårigheter att exemplifiera bra föräldraengagemang. Som deltagare 8 berättade, “man skriver ingenting om det goda exemplet, och hör man ingenting så antar man att det är bra. Det är kanske något man skulle fokusera mer på”. Deltagarna tog upp att det var ovanligt med föräldrar som inte stöttade sina barn, och beskrev hur de tyckte att föräldrar borde stötta sina barn på ett övergripande plan, men det var svårare för deltagarna att ge konkreta exempel på vad en förälder i dess närhet gjorde bra för sina barn.

Negativt engagemang. Alla deltagare hade flera exempel på vad de ansåg att föräldrar inte borde göra i relation till sina idrottande barn. Samtliga tog upp faktorer såsom att skrika på och lägga press på barnet att prestera. Utöver detta tog deltagare 1 upp att det fanns de föräldrar som inte tittade på träningen och involverade sig i barnets idrottande. Han

berättade följande: “jag har knappt en förälder som kollar på träningen [...] föräldrar svarar inte ens om barnen kan komma till matchen eller inte, det är barnen”. Det här uttryckte även deltagare 2 som beskrev att “tyvärr är det få föräldrar som alltid står i kiosken och hjälper till och skjutsar, många föräldrar visar sig inte”. Deltagare 8 hade också uppfattat detta i sin förening och satte det i relation till sin egen uppväxt, “det är nästan alltid samma barn som åker själva till matcher och det gör lite ont i magen eftersom jag vet själv från när jag var liten att det var viktigt att ens föräldrar var där [...] de behövde inte säga så mycket men bara att de fanns där, hade de inte funnits där så hade jag nog känt mig lite övergiven”.

Relaterat till detta upplevde fem deltagare att många föräldrar använde idrotten som barnpassning för att ha möjlighet att utöva sina egna intressen eller hinna med saker i sin vardag. Som deltagare 10 uttryckte det: “många föräldrar använder idrotten som barnpassning, man lämnar barnet och sen åker man iväg och handlar eller gör annat”. Två deltagare beskrev hur de kunde använda idrotten som barnpassning men båda dessa arbetade även ideellt i föreningen. Deltagare 1 lyfte att idrotten var bra för “en femåring är rätt energisk, ska de hoppa runt huset eller ska jag skicka dem till fotbollen så att de kan springa där”. Deltagare 5 berättade att, “jag skjutsar fram och tillbaka, sen under den tiden brukar jag springa själv. Vi har hittat ett sätt så vi båda får ut det mesta av det”. Deltagare 4 beskrev en annan inställning, och hade önskat “att fler föräldrar hade engagerat sig och inte sett det som ett fritids där man lämnar av sina barn [...] man köper sig egen fritid genom att betala medlemsavgift. Se till så barnen är på träning så är man fri några timmar”. Deltagare 6 hade en delad uppfattning på så sätt att han ansåg att föräldrar har olika förutsättningar, “vissa gånger vet vi om att det är helt befogat, andra gånger ser vi det mer som att det är en väldigt smidig barnpassning”.

Tre deltagare tog även upp andra exempel på negativt engagemang. Deltagare 3 såg det som problematiskt att “stå hemma och snacka skit om ledare [...] eller motståndare. Det blir ju en lojalitetsgrej för barnen, vems sida ska jag ta”. Deltagare 9 beskrev också att föräldrarna inte ska inkräkta på ledarnas arbete, “man ska inte lägga sig i tränarens arbete, inte under träningens gång eller under matchens gång utan då får man ta det vid sidan om, för barnen behöver inte höra allting”. Utöver detta beskrev deltagare 5 att det fanns föräldrar som gav barnen “pengar per mål de gjorde”, vilket hon ansåg enbart var att sätta onödiga krav på barnet.

Negativt engagemang satte alla deltagare i relation till föräldrarnas egna brister och önskan om framgång inom idrotten. Flera deltagare tog upp att det var tydligt att en del föräldrar levde ut sin egen karriär genom barnen så att, som deltagare 4 sade “de blir

frustrerade för att barnen inte presterar enligt deras normer”. Även deltagare 11 menade att det kunde grunda sig i “en önskan om att själv ha fått möjligheten men att den inte har blivit besannad, så då ska barnet föra arvet vidare till en storartad succé”. Deltagare 4 beskrev att det kunde grunda sig i tävlingsinstinkt, “man vill hävda sig gentemot de andra föräldrarna. Det är samma sak som att man ska ha bättre bil än grannen, eller finare gräsmatta än grannen, bättre ungar än grannen”. Negativt engagemang i form av instruktioner från sidan och arga uttryck beskrev flera deltagare, och de flesta exempel som lyftes fram kom från fotbollen. Det kunde vara föräldrar som skrek på barn, andra föräldrar, tränare eller domare, men även tränare som skrek på varandra. Deltagare 4 berättade om en incident som resulterade i en kedjereaktion från publiken och påverkade barnen, “tre vuxna ledare i det andra laget hoppade på en av våra kvinnliga ledare i vårt lag och skrek på henne, det smittade av sig på publiken som gapade och skrek. Barnen fick då lära sig att man löser den här typen av konflikt genom att gapa och skrika”. När en förälder skrek på domarna beskrev två av deltagarna att detta resulterade i att föräldern blev avstängd från att titta på. Det här skedde dock inte när föräldrarna skrek instruktioner vid sidan om planen. Dock lyfte flera deltagare fram det som väldigt kontraproduktivt eftersom barnen blev förvirrade och stressade när instruktionerna inte gick i linje med tränarens. Vidare nämnde flera deltagare att sådant engagemang kunde drivas av föräldrarnas dåliga självförtroende, mindervärdeskomplex eller grunda sig i för stor tävlingsinstinkt. Deltagare 2 nämnde att “vissa går in i matchen för mycket. De glömmer vad det är för fotboll. Den är för barn och inte för professionella vuxna”.

Barnidrott för barn

Temat innefattar deltagarnas syn på vad som är viktigt inom barnidrotten. Alla deltagare tyckte det var viktigt att bevara barnidrotten med dess intentioner, så som den är skapad, för barn och inte för små vuxna. Således borde förväntningarna på barnen vara i linje med detta och i största möjliga mån borde fokus vara på glädje, lek, rörelse och att skapa ett livslångt idrottsintresse. Som deltagare 12 uttryckte det: “väldigt mycket tror jag handlar om att man ska förstå vad barnidrott är för någonting, när det är barnidrott så ska det vara roligt och så ska man hålla kvar alla så länge som möjligt”. Vidare beskrevs att alla barn är olika i motivation och vilja, och att föreningar borde fokusera på att skapa bättre förutsättningar för individer att delta på egna villkor.

Barns olika behov och intresse. Samtliga deltagare återkom ofta till att barn borde vara fria att kunna delta i idrotten på egna villkor och, på sitt eget sätt, skapa en genuin glädje för idrotten. Motivationen beskrev deltagarna som en inre faktor som inte kunde forceras fram, och den processen kunde inte heller påskyndas, av yttre omständigheter. Deltagare 5

beskrev att “jag tycker att man ska skapa förutsättningar så att barnen kan bestämma, det är inte jag som ska vara drivande utan det måste komma inifrån tycker jag”. För att kunna hitta motivationen till idrottandet tyckte flera deltagare därför att det var viktigt att ge barnen möjlighet att tidigt prova på så många aktiviteter som möjligt, och att som förälder inte låsa sig vid en idrott utan snarare gå in med ett öppet synsätt. Deltagare 1 uttryckte att “min motivation är att prova att göra det roligt, prova att få så många som möjligt att spela och prova att få dem att göra det hela sitt liv”. En deltagare beskrev det så här:

Jag tror det är väldigt viktigt att man låter barn prova så mycket som möjligt, att testa allt [...] jag är helt övertygad om att alla kan idrotta och att alla kan hitta någonting som de tycker är kul. [...] Som förälder fastnar man lätt i att “nä det var ingenting för mina barn” så missar man en hel värld av idrott bara för att man inte provade [...] Ibland tror jag att man som förälder fokuserar mycket på de här lite mer kända idrotterna [...] man kanske inte är insatt i att det finns så otroligt mycket mer.

- Deltagare 10

I relation till det här lyfte flera deltagare fram vikten av att kunna skilja sitt eget intresse för idrotten från barnets. Enligt deltagare 12 var det viktigt att vara “lyhörd för vad är det för typ av intressen mitt barn faktiskt har”. Om föräldrarnas intresse inte gick i linje med barnens kunde detta hindra barnen i deras idrottande, vilket flera deltagare hade märkt av. Ett exempel var deltagare 4 som beskrev att det fanns föräldrar som “styr sina barn för att de ska spela som de vill att de ska spela, inte som barnet självt vill spela”. Även deltagare 8 berättade att “det är kanske det som hindrar, att många föräldrar [...] sätter sina intressen före på något sätt”. Flera andra deltagare betonade vikten av att vara engagerad i barnets idrott, oavsett vad föräldern hade för eget intresse, då det var barnets önskan som borde prioriteras. Deltagare 6 uttryckte följande: “föräldrar behöver ha ett visst intresse av sina egna barns idrottande [...] nu är jag ju idrottsintresserad och inte musikintresserad men, hade mitt barn spelat piano hade jag kommit på hans konserter såklart, det känns naturligt på nåt sätt”. Deltagare 7 var också av den åsikten, hon beskrev att “man ska ju inte tvinga barnet till någonting bara för att man som förälder vill det [...] oavsett vilken idrott det hade varit, så hade jag stöttat honom i det, det bara faller mig naturligt att göra det”.

Fokus på lek, glädje och utveckling. Alla deltagare uttryckte att en av de viktigaste aspekterna med barnidrott var att utforma den så att barnen kunde uppskatta upplevelsen i sig som lekfull och rolig. I detta var en central punkt att barnet skulle få utvecklas i sin egen takt,

utifrån egna förutsättningar och nivå. Deltagare 5 beskrev att “jag tycker att allting ska vara individ- och nivåanpassat så att de barn som har kommit långt ska kunna träna enligt sina förutsättningar, men att de som inte har kommit lika långt ska också kunna träna utifrån sina respektive förutsättningar”. Vidare berättade deltagarna att nivåanpassning kunde se ut på olika sätt inom olika idrotter och föreningar. Deltagare 2 beskrev hur han ansåg att det skulle vara bättre om man nivåanpassade utifrån individuella förutsättningar på match men inte på träning för att ge barnen möjlighet att utvecklas på sin egen nivå. Vidare beskrev han att “jag tror man måste ha som regel att duktiga lag, spelar med duktiga lag och de som är mindre bra spelar med de som är likadana, så att det blir jämnt spel”.

En annan deltagare lyfte snarare fram vikten av att blanda barnen utifrån deras nivåer både på träningen och under matcherna för att kunna få alla barn att växa inom sitt idrottande.

Bollkontakt är liksom nyckeln till att lära sig spela fotboll, så ibland gör vi så på träningarna att vi börjar ute helt slumpmässigt och ibland så delar vi subtilt in gruppen i två. [...] Då blir det en ganska naturlig delning av ett duktigare gäng och ett mindre duktigt gäng där vi upplever att det blir, i viss utsträckning, bättre för alla. Sen mixar vi alla igen nästa gång, och då är det så att vissa har bollen mer.

- Deltagare 6

Fokus på nivåanpassning skilde sig även åt mellan olika idrotter, deltagare 5 beskrev att hennes dotters lagsporter individanpassade men inte den individuella idrotten. Vidare berättade samma deltagare hur detta hade en negativ påverkan på barnet då intresset för idrotten försvann i och med att det inte fanns utrymme för individuell utveckling i den takt som barnet önskade, “om det inte är en utmaning för henne då tappar hon ju intresset”. I kontrast till detta beskrev deltagare 4 en situation där familjen valde att byta förening just på grund av att de nivåanpassade för mycket, “jag kände att det gav henne ingenting att åka dit ett par gånger i veckan när hon skulle stå och titta på de andra”.

Utöver detta framkom av flera deltagares berättelser att barnen, i vissa föreningar, hade möjlighet att träna med andra årskullar. Det här ansågs som något positivt för barnidrotten, framför allt om barnen gavs möjligheten att spela med äldre lag, då det medförde att barnen kunde utvecklas inom idrotten. Deltagare 9 lyfte även fram att möjligheten att träna med både äldre och yngre lag kunde hjälpa barnen att utvecklas på ett personligt plan, “att barnen själva får vara förebild i något sammanhang och sen se upp till någon i ett annat sammanhang”. Vidare tog deltagare 6 upp att möjligheten att idrotta med

yngre var av stor vikt för barnen från integrationssynpunkt, och en utmaning för idrottsföreningar att hantera idag.

Om någon är två år äldre men har kommit till Sverige nyligen, inte kan språket, går i en två år yngre klass och bara känner de i den två år yngre klassen, ska han eller hon då inte få spela med de kompisarna? [...] Då får man söka dispens, det har vi ju nån i laget som har. Men så kommer nästa som är tre år äldre [...] när ska man säga nej? Det kan vara lite klurigt.

- Deltagare 6

Även deltagare 4 lyfte fram att det kunde vara svårt att dela in barnen i lag utifrån ålder, då barn utvecklas i olika takt. Han uttryckte det så här: “barn, de kan ha plus minus två år i mental och fysisk mognad. [...] Det är ju helt omöjligt att veta hur barns resultat kommer se ut i dessa åldrarna”. För deltagare 6 och 4 var det alltså inte av relevans i vilken ålder barnet var i, utan snarare att barnet kunde vara inkluderat i det sammanhang som var mest gynnande.

Något annat som samtliga deltagare upplevde gynnade barnen i längden var att fokusera på prestation, i förhållande till egen utveckling, snarare än resultat. Om man lade för mycket vikt vid barnens resultat kunde det bli som deltagare 1 uttryckte det, “att bara sälla ut barn, för att bli av med barn som inte är duktiga”. Även deltagare 5 var emot resultatorientering, “resultatkrav tycker jag inte man ska ha [...] det barnet presterar ska ju inte påverka relationen till barnet”. Deltagare 7 beskrev på samma sätt att “man får ju inte vara den som barnet känner att nu får jag inte missa den här straffen för då blir pappa sur på mig [...] inte fokus på att göra mål, inte fokus på att vinna”. Deltagarna tog upp att man kunde motverka resultatorientering på olika sätt, och att de önskade att idrotten skulle vara mer fokuserad på barnets individuella utveckling och lärande. Deltagare 9 beskrev att man skulle “fråga om det var kul [...] och sen kan man om man är intresserad, leda in det på [...] gjorde du några bra grejer, men inte bara lägga fokus på prestationen utan också att det är roligt”. Deltagare 8 uttryckte följande: “man kan ju aldrig påverka att motståndaren är snabbare just den dagen, för har man bara gjort sitt bästa då har man gjort allt i sin makt”. Deltagare 12 uttryckte även att “det jag tänker är att man måste komma bort från är själva tävlingsmomentet [...] att vinna i sig är inte ett självändamål och det tror jag är viktigt att lära”. Han menade att om man inte lade press på resultatet så hade barn större möjlighet att lära sig att se på det med saklighet, “det här med vinst och förlust [...] blir ett lärande istället”.

Delaktighet

Temat delaktighet innefattar flera olika aspekter av deltagarnas engagemang i barnens idrott. Dels handlar det om att ha ett idrottsintresse som man delar med sina barn, dels att vara närvarande för dem och visa att barnens intresse är viktigt. Vidare handlar det även om på vilket sätt deltagarna kände delaktighet i föreningen och med de andra engagerade föräldrarna. Möjligheten att vara med och påverka barnets idrott var något som kom upp och även att engagemanget de hade var roligt. Deltagarna beskrev även hur de önskade att de hade haft mer tid över till att engagera sig, och att det inte alltid var så lätt att få ihop vardagen med flera barn och flera aktiviteter.

Intresse för idrott. Flera av deltagarna uttryckte att de hade ett stort intresse för idrott och att det var härligt att dela det med sina barn. Deltagare 6 beskrev att, “jag gillar idrott själv och vill jättegärna att barnen ska hålla på med någon idrott för det är kul”. Deltagare 7 beskrev att hela familjen samlades kring fotbollsintresset, “att titta på fotbollsmatcher, spela TV-spel med fotboll, det är väldigt mycket fotboll. Vi var i England i helgen och tittade på fotboll”. Vidare beskrev hon att det nästan var en livsstil, “vårt liv kretsar kring hans fotboll det gör det helt klart”. Deltagare 10 uttryckte hur roligt det var att dela intresset för ridning med sin son, “då kan vi diskutera väldigt mycket tips och idéer hemma, och han pratar väldigt mycket om det”.

Deltagarna beskrev också att idrotten och deras engagemang var en möjlighet för dem att få kvalitetstid med barnet. Deltagare 5 beskrev att “jag vet att hon tycker att det är roligt när vi är där och hejar [...] Det skapar ett band mellan barn och föräldrar [...] jag tycker det är väldigt trevligt att spendera den tiden tillsammans”. Deltagare 6 som var tränare till sin son beskrev att “jag vill inte missa all den tiden med honom”. Deltagare 8 berättade att “det är den här närheten, att få vara nära min dotter, att vi har något gemensamt. Man vill vara med sitt barn och ge dem den stötningen och den glädjen helt enkelt”.

Deltagarna tyckte också att det var viktigt att vara närvarande och visa intresse för det barnen gjorde. Deltagare 2 beskrev vikten av att “vara med på matcherna, heja på och trösta om det har hänt något” men även att inte lägga sig i, då “det är deras spel”. Deltagare 4 berättade att “när man är där så är man närvarande, man försöker mötas med blickarna så hon ser att man tittar på [...] visar att man tycker det är roligt [...] och att man visar att man bryr sig. Deltagare 7 berättade att “jag försöker titta på varenda match han spelar [...] min son är ju mitt allt [...] för mig är det helt naturligt att jag ska stötta honom i en idrott som [...] han brinner för”. Deltagare 12 beskrev att “jag tänker att idrotten är väl som allt annat i hennes liv, att det är något som jag vill veta och hänga med i hur det går”.

Ett par deltagare tog upp att de hade erfarit föräldrar som av olika anledningar valt att inte intressera sig för barnens idrott. Deltagare 1 uttryckte följande: “om du säger att din son eller din dotter är en stor del av ditt liv, och fotboll är en stor del av deras liv, varför kan inte du då också intressera dig av det? Det finns många sätt man kan intressera sig på”. Deltagare 8 menade att “är du inte speciellt intresserad av ditt barns idrott” så kan det påverka barnet mycket “genom hur man agerar och [...] att man inte prioriterar det”.

Flera av deltagarna lyfte fram att det kan vara roligt att engagera sig i barnets idrott. Deltagare 4 beskrev att “jag tycker det är så otroligt roligt, jag tycker idrott är fantastiskt sätt att växa upp [...] jag har alltid tyckt att ideellt arbete har varit roligt”. Deltagare 10 berättade att det ibland kunde kännas kämpigt att ta sig till ett ideellt uppdrag i föreningen men “att det har aldrig hänt, när jag väl är där, att det inte har varit roligt”. Deltagarna beskrev att en aspekt som gör engagemang roligt är att träffa andra föräldrar. Deltagare 3 uttryckte det som att “det blir en social grej av det också, att träffa folk”. Deltagare 7 beskrev att “vi är flera föräldrar som ställer upp och träffas [...] vi har väldigt roligt i vår förening”. Deltagare 11 berättade att “det blir en rolig, mysig sammanhållning vuxna emellan”.

Eftersom det sociala var viktigt för deltagarnas engagemang tyckte flera av dem att det var bra när föreningarna hade sociala evenemang där föräldrarna kunde umgås med varandra. Deltagare 2 beskrev att det var roligt varje år när deras förening hade ett event “där alla föräldrar är med och spelar fotboll med sina barn”. Deltagare 8 uttryckte att hon uppskattade att “vi blir ju bjudna på den här årliga middagen som har varit jättetrevlig [...] som ett tack för vad vi gör”. Deltagare 10 trodde också på detta, “det gäller att göra lite roliga grejer [...] ha lite positiva happenings [...] för funktionärer”.

Möjligheter att påverka föreningen. Flera av deltagarna tog upp vikten av att kunna påverka föreningen och vara delaktiga i föreningens beslut. De beskrev att föreningen behövde vara tydlig i sin kommunikation för att nå ut till föräldrarna. De pratade även om en vilja att bidra och ge tillbaka till föreningen samt att det fanns flera olika sätt som föräldrar kunde bidra på.

Deltagare 6 beskrev att han gärna var med och påverkade, “man vill ju veta vad som händer i klubben och det är ens chans att ha åsikter”. Deltagare 8 berättade att, “jag gillar att kunna vara med och bestämma [...] och kunna påverka idrotten på något sätt”. Deltagare 12 tog upp vikten av att inte förlora demokratin i föreningen och att det var viktigt att “utövarna är med och bestämmer om föreningen”. Han uttryckte också att “jag kommer inte hit och köper en tjänst utan jag är faktiskt med i den här föreningen”. Deltagare 7 tyckte att det inte bara var föräldrarna som föreningen skulle arbeta för att göra delaktiga, “att engagera barnen

i föreningen också, att de kanske får uppgifter, som sporrar dem lite till att hålla dem kvar”. Deltagare 12 höll med om att föreningar borde “bjuda in tidigt till att vara delaktig i sin förening och skapa band”.

Flera deltagare beskrev särskilt att en viktig del av att kunna vara delaktig var kommunikation från föreningen. Deltagare 7 uttryckte det så här: “information det är ju aldrig negativt [...] de är väldigt bra på att skicka ut [...] gruppmail om vad som händer”. Deltagare 8 beskrev att de också hade informationsmail och hon uppskattade särskilt att de kunde “skriva och berömma vissa ledare och lag, lite roligt givetvis när de skriver att man har gjort något bra”. Deltagare 11 upplevde att kommunikationen ibland var bristande och att mer kommunikation hade kunnat göra att fler engagerade sig mer. Hon beskrev att hon uppskattade att “tränarna tar sig tid att prata med en”. Deltagare 9 beskrev att tydlighet var viktigt, “kan man vara förberedd på det som händer i en förening eller på vad som förväntas av en som förälder då är de flesta nöjda, det är det oväntade som är konstigt”.

Deltagarna beskrev också delaktigheten som en vilja att bidra till föreningen och ge tillbaka. Deltagare 3 uttryckte att “det är ett sätt att ge tillbaka, men också att visa barnen att [...] jag tycker det är viktigt”. Deltagare 11 beskrev vikten av “ett engagemang som gagnar många [...] för att klubben ska överleva”, hon beskrev vidare att “man rycks med” i engagemanget. Delaktigheten beskrevs också som att få tillbaka genom att se att det gynnar många barn och att få uppskattning från andra föräldrar. Deltagare 8 fick “feel good känsla” och beskrev “att man får mycket uppskattning av tjejerna men också av andra föräldrar”. Deltagare 6 beskrev att på grund av sitt tränarskap fick han, “en känsla av att när man rör sig i sitt närområde så är det många som känner igen en på fotbollsplanen och tycker förhoppningsvis att man gör någonting bra”. Deltagare 9 berättade om sitt tränarskap att “det kan ju komma ut så väldigt mycket mer av ens tid där än nästan någon annanstans, från en vecka till nästa kan någon person ha gjort enorma framsteg [...] som man har hjälpt till med”. Deltagare 4 beskrev att “det är en härlig känsla att göra saker som gör det bättre för andra. [...] Det är en [...] egoistisk kick att se att andra får nytta av det arbetet du har gjort. Det är en belöning”.

Deltagarna beskrev att ett hinder som gjorde att föräldrar inte engagerade sig kunde vara att de inte kände att de hade något att bidra med. Detta underströk vissa deltagare att de ansåg var fel. Deltagare 1 uttryckte, “det finns gott om grejer man kan göra, det är inget problem att hitta något [...] du kan göra hur mycket som helst som hade hjälpt”. Deltagare 10 hade hittat ett sätt att bidra som passade henne, “jag är inte så bra på att instruera [...] mitt sätt att hjälpa till är att ta de här grejerna runt om”. Deltagare 12 lyfte fram att “folk är ju duktiga

på olika saker och har olika förmågor med sig”, han menade också att om föräldrarna då gick ihop och gjorde det tillsammans kunde de dra nytta av varandras styrkor.

Livspussel. Samtliga deltagare berörde att tid och logistik påverkade i vilken utsträckning föräldrar kunde engagera sig i barns idrott. Många ansåg att det var svårt att få ihop vardagslivet med barnens idrottande, och att det helt enkelt inte fanns tillräckligt med tid på dygnet att göra allt man ville. Deltagare 1 beskrev det som att “en av de största nackdelarna med att ha föräldrar som hjälper till är att de har flera barn att uppfostra, de har ett jobb, vill göra karriär och oftast har de föräldrar som har börjat bli gamla och behöver hjälp”. Dock såg deltagare 5 det som en nackdel att inte ha mor-och farföräldrar i samma land, då detta hade kunnat underlätta för deras barn att ta sig till och från idrotten. Hon beskrev att en förutsättning för henne var flexibiliteten i arbetet och nämnde att utan det “skulle jag inte kunna vara så pass närvarande”. Även deltagare 4 tog upp flexibilitet som faktor och berättade att i deras familj hade de blivit tvungna att avstå från träningar som låg långt bort, just på grund av tid och logistik. Vidare beskrev flera deltagare att man som förälder ofta fick åsidosätta sina egna intressen för att skapa sig tid till barnens idrottande. Deltagare 8 såg det som att sätta “tjejerna och familjen först [...] och sen när de flyttar hemifrån, då får jag tillbaka tiden och kan fokusera mer på mig själv och min träning”. Deltagare 1 berättade också att han, efter att ha försökt i två år, hade fått sluta med sin idrott eftersom det inte gick att få ihop i schemat. Deltagare 4 uppgav dock att detta inte verkade vara en självklarhet för alla föräldrar. Han beskrev att vissa föräldrar kunde vara själviska och hade en naiv syn på prioritet och tid. Detta trodde han kunde bero på att föräldrar var “livrädda för att ta på sig ett ansvar som kräver att de måste göra någonting [...] de ser inte att man vinner tid med barnen, utan ser det som att man tappar sin egentid”.

Vidare beskrev två deltagare att man som förälder ibland var tvungen att hejda sina barn från att idrotta för mycket dels för att barnen skulle ha möjlighet till återhämtning, dels för att hitta en balans i livspusslet. Idrotten behövde begränsas så att barnet orkade med, och i den avvägningen fyllde föräldern en viktig funktion. På grund av detta hade deltagare 8 satt en gräns vid två idrotter som barnen fick hålla på med vid sidan av skolan. Samtidigt beskrev deltagare 12 att livspusslet, för hans dotter, snarare blev komplett i och med idrottandet, då “det har gjort att det klickat mycket för henne, hela vardagen”. Vidare beskrev deltagare 8 en incident på en träning där halva laget inte dykt upp för att det var prov i skolan dagen efter. Det här tyckte hon var synd då det egentligen var “perfekt att gå och träna för att rensa sina tankar och bara fokusera på något annat [...] men man blir äldre, man får fler läxor”. Skolarbete tog flera andra deltagare upp som ett problem och ett stressmoment i barnens

livspussel, vilket påverkade idrottandet. Deltagare 5 förespråkade med detta ett tätare och mer aktivt samarbete mellan skolorna och idrottsföreningarna för att underlätta för barnen att stanna kvar i idrotten. Antingen genom att göra läxorna på fritids i högre åldrar eller “att deras skoldag ska vara som våra arbetsdagar, att de rent teoretiskt ska vara slut när man går hem. Så är de klara med skolarbetet och sen har de tid till annat”.

Diskussion

Resultaten visar en komplex och mångfacetterad bild av vad det innebär att vara förälder till ett idrottande barn idag. Resultaten tyder på att Patriksson och Wagnsson (2004) hade rätt när de beskrev föräldraengagemang som ett komplext fenomen som var lämpligt att undersöka med kvalitativa metoder. Vi har valt att lägga upp diskussionen utifrån våra konstruerade teman, istället för att lägga upp den utifrån frågeställningarna, eftersom bilden är så pass mångfacetterad och de besvaras genom att belysa komplexiteten. Vidare har vi även valt att diskutera temana *idrottsrörelsen* och *idrottens nytta* under samma rubrik eftersom diskussionen av dessa till stor del tangerar varandra.

Idrottsrörelsen och idrottens nytta

Rekommendationer från Riksidrottsförbundet och specialidrottsförbunden lyfts fram i resultatet på ett positivt sätt, och deltagarna beskriver att de har stor inverkan på både barnidrotten och föräldraengagemanget. Med “Idrotten vill” som grund för utvecklingen av idrottsrörelsen har förändringar som gjorts inte bara uppmärksammats av föräldrarna utan även upplevts som positiva (Riksidrottsförbundet, 2019b). Deltagarna beskriver det gröna kortet som en positiv utveckling, vilket tyder på att Fotbollförbundet har hittat ett praktiskt sätt att låta “rent spel”, som är en av idrottsrörelsens värdegrunder, genomsyra fotbollen. Affischen om barnidrott, som Riksidrottsförbundet tagit fram, beskrivs av deltagarna som ett bra kompletterande element, då det fungerar som en påminnelse för föräldrar att stötta barn på ett bra sätt. Vidare ser deltagarna det som en positiv utveckling att resultat inte redovisas inom barnfotboll, vilket är i linje med både prestationsinriktad idrott och “Idrotten vill”. Resultaten visar hur viktigt Riksidrottsförbundet har varit för våra deltagare, och tyder på att rekommendationer från dem gör skillnad för idrottsrörelsen i stort men även för enskilda föräldrar och barn. Deltagarnas åsikter om föräldraengagemang och bra barnidrott tycks ha påverkats av Riksidrottsförbundet, då deras åsikter tangerade med “Idrotten vill” (Riksidrottsförbundet, 2019b). Med hjälp av olika praktiska åtgärder och policydokument har idrottsrörelsen lyckats förmedla till enskilda föräldrar vad gott föräldrastöd innebär. Med det sagt uttrycker deltagarna även åsikter som går emot “Idrotten vill”, och beskriver att det fortfarande finns föräldrar som pressar sina barn för hårt. Detta kan indikera att

riksidrottsförbundet behöver fortsätta utvecklingen av barnidrotten och göra ytterligare insatser för att skapa ett positivt föräldraengagemang.

Deltagarna talar utförligt om nyttan som idrotten har för samhället och lyfter fram flera olika aspekter av nyttan i linje med det Riksidrottsförbundet (2017) sammanställt. Deltagarna upplevs visa förståelse för idrottens nytta utöver de fysiska hälsoeffekterna den har. Eftersom idrotten för med sig många fördelar lyfter deltagarna att alla ska ha rätt till att idrotta och att idrottsrörelsen kontinuerligt bör arbeta med att möjliggöra idrott för alla. En aspekt av detta är könsskillnader, utöver att flickidrotten inte verkar ha samma förutsättningar som pojkidrotten visar resultaten att deltagarna upplevt skillnader i flickors och pojkars beteende inom idrott. Det väcker frågan huruvida tränare och föräldrar uttrycker sig annorlunda om barns idrott beroende på deras kön. Om så är fallet bör också frågan lyftas hur vi kan arbeta mer med detta. Riksidrottsförbundet (2019c) beskriver jämställdhetsmål men dessa rör inte hur barnen i idrotten bemöts olika beroende på kön. Däremot lyfts det fram att pojkar och flickor oftare bör träna och tävla tillsammans och ges lika möjligheter till träningsplats och bra tränare, vilket är ett steg i rätt riktning. Men skillnaderna hos pojkar och flickor har inte uppstått ur ett vakuum, frågan kvarstår om de bemöts och behandlas olika av tränare och föräldrar. En deltagare beskriver också nackdelar med att pojkar och flickor tränar tillsammans eftersom hon upplever att flickorna slutar i större utsträckning då.

En intressant aspekt av idrottsrörelsen som framkommer av resultaten är hur den kan användas för kulturell utveckling och integration. Resultaten tyder på att en av idrottsföreningarna har fler personer som inte är av svenskt ursprung än de andra som nämns av deltagarna, och frågan uppstår vilka konsekvenser det medför. Är det geografiska skillnader mellan de olika klubbarna, eller är den klubben särskilt bra på att inkludera fler? En deltagare från en annan klubb tar upp att deras lag saknar etnisk mångfald och att barn med annat ursprung behöver inkluderas. Riksidrottsförbundet (2017) beskriver i sin rapport att flera personer med utländsk bakgrund upplever exkludering och rasism i idrottssammanhang. Resultaten indikerar att riksidrottsförbundet borde arbeta mer för att utveckla den etniska mångfalden i idrottsrörelsen. Utöver detta tycks idrottsrörelsen behöva göra ytterligare insatser för att alla ska ha möjlighet att idrotta. Politikens betydelse för tillgång till idrottsplatser och ekonomiskt stöd lyfts fram av flera deltagare och de uttrycker även en viss frustration mot politikerna. Allas möjlighet att idrotta är inte så självklar som den borde vara. Om exempelvis familjer inte har ekonomiska förutsättningar, eller om de inte kan svenska, eller om barnet har någon form av funktionsvariation, kan det påverka möjligheten att delta i idrotten. För att föreningar ska ta emot barn med exempelvis ADHD,

autism eller synnedsättning kan det krävas fler tränare och mer resurser. Deltagarna beskriver att föreningar har svårt att rekrytera villiga tränare och har begränsad ekonomi, vilket innebär att de barn som behöver mer stöd blir exkluderade för att det inte finns tillräckliga resurser. Deltagarna berättar dock att de inte har stött på sådana problem i lika stor utsträckning som de tar upp att det behövs mer breddidrott. Barn och unga som inte vill idrotta på högre nivå eller idrotta flera gånger i veckan i sin förening erbjuds ofta inte andra möjligheter, enligt våra deltagare. Trots detta tar Riksidrottsförbundet (2019b) upp i "Idrotten vill" att det ska ges möjligheter för alla att idrotta oavsett ambitionsnivå, men detta efterföljs inte i den utsträckning det borde utifrån våra deltagares berättelser. Riksidrottsförbundet behöver kanske hjälpa föreningar att lyfta fram breddidrotten mer och se till att det finns alternativ för barn, unga och vuxna som inte vill idrotta flera gånger i veckan.

Resultaten visar att deltagarna har olika bilder av det ideella engagemangets frivillighet, vilket är i linje med tidigare forskningsfynd. Deltagarna anser också att ökat tvång inte kommer att engagera fler personer, istället förespråkar de uppmuntran och öppenhet från föreningen. Det här är i enlighet med vad von Essen och Wallman Lundåsen (2016) kommit fram till och kan förklaras av yttre motivation beskrivet av Fenton et al. (2017).

Föräldrar som förebilder

Av resultaten framgår att deltagarna upplever att föräldrar nästintill alltid uppvisar ett gott föräldraengagemang, dock är det som oftast lyfts fram i intervjuer snarare negativt än positivt. Deltagarna visar svårigheter med att ge konkreta exempel på andra föräldrars positiva engagemang men de uppger även att föräldrar nästan alltid agerar lämpligt gentemot sina barn. De är uppmuntrande mot barnen, applåderar och betar sig sportsligt vid sidan om planen, vilket även beskrivs av Samuelsson (2010). Vidare lyfter deltagarna fram att de pratar mycket om idrotten i hemmet och försöker uppmuntra och vara positiva när barnen upplever motgångar. Det beskriver Ullrich-French och Smith (2006) som viktigt för att öka barns inre motivation. Deltagarna upplever dock att det är svårt att veta vad som är ett bra emotionellt stöd, vilket skapar frustration för att det är svårt att hitta en balans mellan uppmuntran och press. Samtidigt som det kan sporra barn att träna extra hemma för att få möjlighet att utveckla sina förmågor så kan detta uppfattas som press, vilket i värsta fall resulterar i att barnet slutar idrotta. Denna diskrepans beskriver också Weinberg och Gould (2019) som viktig att reflektera över eftersom det är positivt att visa barn att övning ger färdighet, men negativt att göra det med syfte att bli bättre än någon annan. Här verkar Riksidrottsförbundet brista i att förse föräldrar med relevant information i tillräcklig utsträckning utifrån våra

deltagares berättelser. Då föräldrar är förebilder, och en så viktig del av barnens idrottande, är det centralt att de har tillgång till kunskap om hur de ska stötta barnen på bästa sätt.

Av resultaten framkommer även att mest betydelsefullt för deltagarna är att de vill föregå med gott exempel för sina barn. När barnen uppvisar välmående och sportslighet så gör det föräldrarna stolta och ses som ett bevis på att man gör rätt som förälder. Deltagarna värdesätter alltså inte sina barns idrottsprestationer utan deras allmänna mående. I kontrast till detta beskriver Weinberg och Gould (2019) att föräldrar ofta ser det som att deras barns idrottsprestationer korrelerar med ett bra föräldraskap. Det här framgår även i flera av deltagarnas berättelser, och som en deltagare väljer att beskriva, "Det är samma sak som att man ska ha bättre bil än grannen, eller finare gräsmatta än grannen, bättre ungar än grannen". Således går det att reflektera över om det kan finnas underliggande förväntningar på föräldrar i samhället, vilka medför att de värderar barns resultat högre än deras rörelseglädje och välmående. Det här kan indirekt bidra till en struktur som gör att föräldrar lägger större press på sina barn inom idrotten.

Resultaten visar att våra deltagare upplever att det finns föräldrar som använder idrotten som barnpassning, vilket kan ses som problematiskt för hela idrottsrörelsen, då den bygger på ideellt engagemang. Om alla föräldrar ser idrotten som ett forum där man enbart lämnar av och hämtar upp barnen kommer det inte finnas möjlighet för idrottsrörelsen att fortleva. Utöver detta kan det bli komplicerat om det är en trend att föräldrar hellre vill betala en avgift för att andra ska utföra uppgifter inom idrotten, då detta gör det svårare för alla familjer och barn att delta. Light, Harvey och Memmert (2013) beskriver att aktivt engagemang i barnens idrott gör barnen mer motiverade att delta och även ökar deras positiva upplevelse. Således bör det ligga i föräldrars intresse att snarare använda idrotten som ett sätt att umgås med sina barn.

Deltagarna upplever att det finns föräldrar som uttrycker sig krävande och hånfullt mot barn, tränare och domare. Men även att föräldrar tar aktiva ställningstaganden för sportsligt beteende, då de ofta väljer att säga till när andra föräldrar betar sig illa. Det här kan ses som en bra utveckling för idrotten där föräldrar tar mer och mer ansvar för att skapa ett bra klimat för barnen att vistas i. Deltagarna upplever att negativt engagemang förekommer inte i lika stor utsträckning som det ofta framställs. Därför går det att ifrågasätta huruvida bilden som målas upp i media med rubriker, som "Föräldrar, det stora problemet", verkligen är korrekt. Det här går i linje med vad Patriksson och Wagnsson (2004) skildrar i sin studie där de beskriver att media framställer en förvrängd bild av verkligheten. Vidare pekar även Samuelsson (2010) på detta när han rapporterar att det snarare är ett undantag än en regel att

vuxna uppvisar negativt engagemang. Resultaten indikerar att dagens negativa mediebild av föräldraengagemang är missvisande och våra deltagare har en stor medvetenhet att det inte är hjälpsamt att skrika på och pressa barnen. Deltagarna, och andra föräldrar som de har haft kontakt med, visar att de har goda intentioner, försöker vara proaktiva och stötta barnen på bästa möjliga sätt utifrån den kunskap de besitter.

Barnidrott för barn

Deltagarna förespråkar ett klimat som fokuserar på barns självbestämmande, snarare än vuxnas önsknings, vilket går i linje både med FN:s barnkonvention, Riksidrottsförbundet och motivationsteori. Genom att skapa en miljö där barnen får koncentrera sig på personlig utveckling och glädje, växer möjligheten att idrotten upplevs som mer positiv, vilket går i linje med vad Fenton et al. (2017) beskriver. Deltagarna lyfter fram att om barnen får testa flera idrotter är chansen större att de hittar en gynnsam inre motivation till idrottandet, vilket hjälper barn att skapa ett livslångt idrottsintresse. Möjligheter för barn att testa på olika idrotter värderas alltså högt av deltagarna men kan försvåras av det ibland ställs krav på idrottandet, vilket gör idrotten mindre rolig för barnen. Faktorer som många träningar/matcher, olika aktiviteter som krokar och obligatorisk närvaro kan försvåra för barn och även tvinga dem att välja en idrott för tidigt. Deltagarna menar att idrotten ska utformas så barnen har det roligt och får prova på så mycket som möjligt, vilket går i linje med Côté och Fraser-Thomas (2007) utvecklingsmodell. Således tyder våra resultat på att man kanske bör minska på de krav som finns inom barnidrotten och istället fokusera på att skapa en tillgänglig breddidrottsverksamhet.

Resultaten visar att samtliga deltagare önskar att prestation i förhållande till egen utveckling ska värderas högre än resultat, vilket beskrivs som gynnsamt för all idrott. Resultatet visar att föräldrar upplever att vissa klubbar, såsom Malmö FF, aktivt letar efter talanger och även fokuserar på resultat i sin verksamhet. Fokus på tävling och att utveckla talanger är viktigt för att driva in pengar till föreningen och skapa framtidens elit. Dessa föreningar producerar duktiga idrottare men många barn tappar motivationen för idrott om de inte når upp till de hårda kraven. Deltagarna anser att barnidrott bör utformas för alla barn ska få livslångt idrottsintresse, och inte med intentionerna att skapa elitidrottare. Genomförda förändringar i barnidrotten, i strävan efter ett mer prestationsfokuserat klimat, ses som mycket positiva. Resultaten indikerar alltså att det finns en ökad medvetenhet hos idrottsförbunden kring dessa aspekter och att nya riktlinjer håller på att implementeras. Men deltagarna lyfter fram att tävling är en viktig del i idrotten precis som Hedenborg och Norberg (2019) beskriver. Barnidrott i enlighet med Barnkonventionen innebär inte att

tävling är förbjuden utan snarare att tävlingsmomentet ska presenteras för barnen på ett givande sätt.

Resultaten visar även att nivåanpassning inom barnidrotten är en komplicerad fråga. Deltagarna beskriver flera fördelar med att anpassa utifrån nivå eftersom barnen känner en stor motivation när de får utvecklas utifrån sina egna förmågor. I så fall bidrar det till ett prestationsfokuserat idrottsklimat vilket i sin tur ger uppmuntran och större glädje, precis som Fenton et al. (2017) beskriver. Deltagarna berättar hur detta bidrar till att barnen vill stanna kvar i idrotten. Samtidigt beskriver deltagarna att det finns nackdelar med att anpassa utifrån nivå. Nivåanpassning leder till att vissa barn upplever sina prestationer, och sig själva, som dåliga jämfört med andra barn eftersom det sker en indelning utifrån kompetens. Om bara vissa får spela i det bästa laget medan andra blir uteslutna eller bortvalda blir konsekvensen att dessa barn känner sig sämre, och därmed tappar både glädjen och motivationen till idrotten. Resultatet skildrar även en ytterligare aspekt när deltagarna tar upp nivåanpassning kopplat till integration. Nyanlända barn, som inte kan prata svenska och har annan utbildning, blir ofta placerade i yngre klasser där de skapar sig ett socialt sammanhang. Deltagarna beskriver att det är viktigt för dessa barn att kunna få idrotta med sina vänner och få ett sammanhang, vilket även Riksidrottsförbundet (2017) har lyft fram. Eftersom barn med utländskt påbrå kan uppleva idrotten både som inkluderande och exkluderande är det kanske ännu viktigare att dessa får idrotta i ett sammanhang som de upplever som tryggt. Deltagarna beskriver med det här hur idrottens sociala miljö fungerar som ett motiverande klimat. Om barnens åsikter värderas uppmuntrar detta även till självbestämmande, vilket gör idrotten roligare och mer betydelsefull, vilket också beskrivs av O'Rourke et al. (2012). Men då går det att ifrågasätta var gränsen ska gå mellan vem som ska få idrotta i vilken grupp. Således bör det övervägas hur nivåanpassning kan implementeras så att barnen får idrotta i det sammanhang som gynnar dem mest samtidigt som de upplever att de är inkluderade och viktiga. Här står idrottsrörelsen inför en utmaning med att skapa riktlinjer som kan passa alla barn och situationer.

Delaktighet

Delaktighet är viktigt för både barn och föräldrar inom idrotten och beskrivs av deltagarna på flera olika sätt. Deltagarna beskriver med värme hur de delade intresset för idrott med sina barn och med andra föräldrar. Deltagarna ansåg att det var viktigt att intressera sig för barnens idrott och även vara närvarande, vilket ger förhöjd inre motivation och ökar idrottsglädjen hos barn enligt Ullrich-French och Smith (2006). Deltagarna beskriver att det ger dem stor tillfredsställelse när de ser att deras engagemang kan bidra till

att barn får växa i sitt idrottande. Deras engagemang grundar sig alltså i inre motivation och skapar känslor av glädje (Fenton et al., 2017). Deltagarna beskriver även en annan viktig del av inre motivation, att kunna vara med och påverka föreningen. Genom att involvera fler föräldrar och göra dem delaktiga i beslut kan föreningar få nya idéer och även öka motivationen hos föräldrarna att engagera sig ännu mer. Utöver det här anser deltagarna att barnen så tidigt som möjligt ska bjudas in till att vara med och påverka föreningen för att ge dem motivation till fortsatt engagemang och idrottsutövande. Föreningar behöver bli bättre på att inkludera barn och ge dem möjligheter att påverka sitt idrottande eftersom Barnkonventionen blir lag i Sverige 1 januari 2020 (Unicef, u.å.). Lagen kan därmed medföra att barn får utökad motivation och känsla av tillhörighet, vilket kan motverka att barn och unga slutar idrotta. Vidare kan det även skapa ett intresse för idrottsföreningar och ideellt arbete som de sedan tar med sig genom livet och ger till sina egna barn. Även social motivation beskrivs som viktig för barns idrottande och föräldrars engagemang. Resultaten tangerar de Von Essen och Wallman Lundåsen (2016) fann när de undersökte motivationsfaktorer för föräldraengagemang.

Resultaten visar att idrotten ger våra deltagare och deras barn kvalitetstid med varandra, vilket deltagarna gärna ville betona för andra föräldrar som något positivt med att engagera sig. Vidare kan föräldrar, genom att vara närvarande och engagerade, lära känna sina barn och dess kompisar bättre. Deltagarna som tränade sina egna barn beskriver inga nackdelar med att vara både tränare och förälder, utan såg det snarare som en tillgång då de får spendera tid med sitt barn. Istället för att se engagemanget som något som tog tid såg deltagarna det som en möjlighet att få en närmre relation med barnet. Det här är relevant eftersom tidigare forskning visar att den största anledningen att föräldrar inte engagerar sig är tidsbrist (Karp, 2004; Patriksson & Wagnsson, 2004; von Essen & Wallman Lundåsen, 2016).

Livspusslet för både föräldrar och barn beskrivs som ett hinder av deltagarna. I de fall barnen inte hann med sin vardag och föräldrarna inte heller hann med att skjutsa var deltagarna tvungna att begränsa antalet idrotter deras barn fick utöva. Det tycks alltså vara så att barnidrotten har för många träningar och matcher/tävlingar. Det är intressant mot bakgrunden av att Riksidrottsförbundet (2019b) i "Idrotten vill" beskriver att barn ska ha möjlighet att prova många idrotter och att tävling inte ska vara en för stor del av barns idrott. Bör barnidrotten ha färre träningar och matcher/tävlingar för att barn ska ha möjlighet att utöva flera idrotter parallellt och samtidigt hinna göra läxor och träffa kompisar? Det här kan bli ännu mer relevant när barnen når tonåren, när skolarbetet ökar och de får andra intressen

(Côté & Fraser-Thomas, 2007). Några deltagare förespråkar även ett tätare samarbete mellan skolorna och idrottsföreningarna för att underlätta för barnen att få ihop sina åtaganden. Det här kan kanske vara en lösning för att få fler barn att stanna kvar längre i idrotten. "Idrotten vill" beskriver att det ska finnas breddidrott för de som inte har så höga ambitioner eller vill träna flera gånger i veckan, men våra deltagare beskriver att detta inte finns i särskilt stor utsträckning. De uttrycker att det är något som föreningar borde fokusera mer på men att ett hinder är att det är brist på idrottsplatser och breddidrotten prioriteras inte.

Styrkor och svagheter

Studiens resultat är inte tänkta att generaliseras till alla idrottsföräldrars upplevelser utan istället menade att ge en fördjupad bild av hur föräldrarna upplever barnidrott och föräldraengagemang.

Studien hade tolv deltagare och strävade efter att ha ett blandat urval i form av män och kvinnor, och en spridning på barnens idrotter, då avsikten var att ge en varierad bild av hur föräldraengagemang upplevs av olika föräldrar, och inom olika idrotter. Studien hade tre deltagare som inte hade svensk bakgrund vilket breddade resultaten ytterligare eftersom de hade erfarenheter från andra länder. Samtliga talade god svenska men det är viktigt att ta hänsyn till möjliga språkliga barriärer mellan deltagare och författare som kan ha bidragit till missförstånd som påverkat datainsamlingen och analysen.

En styrka är att intervjuguiden genomgick flera revideringar och var baserad på aktuell forskning. Genom att testa intervjuguiden först på två personer utanför urvalet och sedan på två personer inom urvalet var det möjligt för författarna att förbättra intervjuguiden och sitt sätt att intervjua. Diskussioner som fördes efter provintervjuerna hjälpte att minska skillnader i författarnas sätt att intervjua. En annan styrka var att samtliga intervjuer skedde person till person och på samma neutrala plats, förutom en intervju som skedde i ett avskilt rum på deltagarens arbetsplats.

Temana som presenterats togs fram efter flera genomgångar av materialet, vilket kan betraktas som en styrka. Resultatdelen är medvetet grundad i flera citat och utdrag ur deltagarnas berättelser, i enlighet med Henwood och Pidgeon (1992), då detta ansågs ge en fördjupad bild av datan och tydliggjorde var författarnas tolkningar kom ifrån. Vidare försökte alla kontrasterande aspekter tas med för att visa upp en nyanserad bild av deltagarnas olika upplevelser av föräldraengagemang.

Författarna hade en medvetenhet om att de påverkade intervjuerna och analysen genom sin förförståelse. Därför presenteras detta så att läsaren ska kunna sätta det i relation

till resultaten. Denna aspekt beskrivs som reflexivitet och är en viktig del i kvalitativ forskning (Henwood & Pidgeon, 1992).

Föräldraengagemang inom barnidrott i Sverige är fortfarande ett relativt outforskat fält. Således finns det begränsat med material att bygga studien på, vilket kan ses som en svaghet. Men med tanke på uppmärksamheten ämnet har fått, framför allt på senare år, och den nya lagstiftningen angående Barnkonventionen, är ämnet helt rätt i tiden. Det ses som en styrka att utforska en aspekt av idrottsrörelsen som få har undersökt för att bidra med nya insikter på ett omtalat ämne som berör många.

En aspekt som författarna diskuterade var att även använda kvantitativa mått i form av enkäter för att det hade kunnat ge möjlighet att generalisera och bredda resultatet. Valet att endast inhämta kvalitativ data gjordes då studiens fokus var att fördjupa bilden av fenomenet och fylla en lucka i forskningsfältet.

Slutsatser

Studiens fyra frågeställningar besvaras genom att belysa en bred och komplex bild av föräldrars upplevelser och åsikter. Deltagarna ser engagemanget som en möjlighet att dela glädje med barnen och de har uppskattning för varandras engagemang. Bra föräldraengagemang enligt deltagarna innefattar att stötta sina barn, närvara i deras idrottande, arbeta ideellt i föreningen och föregå med gott exempel. Deltagarna anser att idrottsföreningarna kan bidra till gott föräldraengagemang genom att arbeta för att få in fler, inte göra ideellt arbete till ett tvång och uppmuntrat till delaktighet. De anser även att idrottsföreningarna bör fokusera på att göra barnidrotten anpassad till barnens ålder och ge möjlighet till utveckling utifrån deras behov och vilja. Föräldraengagemang är enligt våra deltagare långt ifrån mediernas bild av skrikiga och aggressiva föräldrar som pressar sina barn. Negativt engagemang förekommer men är enligt våra deltagare snarare undantaget som bekräftar regeln. Idrottsföräldrar är en viktig del av idrottsrörelsen och den medför stor samhällsnytta. Vi anser utifrån vår studie att föräldrar är inte "det stora problemet" inom barnidrott utan "den stora tillgången".

Framtida forskning

Könsskillnader inom idrotten bör studeras mer, framförallt hur pojkar och flickor bemöts olika av tränare och föräldrar. Men även om de ges samma förutsättningar av föreningar och hur barn påverkas av att ha blandade lag respektive uppdelade lag.

Fortsatt forskning behöver rikta in sig på idrottsrörelsens inklusivitet och det hade kunnat göras genom att studera olika föräldragrupperns upplevelser av idrottsrörelsen,

exempelvis föräldrar med utländsk bakgrund eller föräldrar till barn med olika sjukdomar och funktionsvariationer.

Eftersom Barnkonventionen snart blir lag hade fortsatt forskning kunnat fokusera på hur barn och unga upplever sina möjligheter att påverka idrotten.

Referenser

- Augustsson, C. (2007). *Unga idrottares upplevelse av föräldrappress*. (Doktorsavhandling) Karlstads universitet, Karlstad.
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. doi:10.1191/1478088706qp063oa
- Côté, J. & Fraser-Thomas, J. (2007). Youth involvement in sport. I P.R.E. Crocker (Red.), *Sport psychology: A Canadian perspective* (ss. 266-294). Toronto: Pearson Prentice Hall.
- Elliott, S. K. & Drummond, M. J. N. (2017). Parents in Youth Sport: What Happens after the Game? *Sport, Education and Society*, 22(3), 391–406. Hämtad från <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=eric&AN=EJ1133451&site=eds-live&scope=site>
- Etikprövningsmyndigheten. (u.å.). Vad säger lagen? Hämtad 2019-08-27 från <https://etikprovningmyndigheten.se/for-forskare/vad-sager-lagen/>
- Fallby, J. (2015). *Gör det bättre själv om du kan! : forskning och praktiska råd till föräldrar med idrottande barn*. Saltjö-Boo: Pintxo.
- Fenton, S. A. M., Duda, J. L., Appleton, P. R. & Barrett, T. G. (2017). Empowering youth sport environments: Implications for daily moderate-to-vigorous physical activity and adiposity. *Journal of Sport and Health Science*, 6(4), 423–433.
- Fraser-Thomas, J. & Côté, J. (2009). Understanding Adolescents' Positive and Negative Developmental Experiences in Sport. *Sport Psychologist*, 23(1), 3–23.
- Fry, M. D. & Moore, E. W. G. (2019). Motivation in sport: Theory and application. I M. H. Anshel, T. A. Petrie, & J. A. Steinfeldt (Red.), *APA handbook of sport and exercise psychology, volume 1: Sport psychology*. (ss. 273–299). Washington, DC: American Psychological Association.
- Hedenborg, S. & Norberg, R. J. (2019). *Barnkonventionen och föreningsidrotten- handbok för idrottsledare* (3:e uppl.). Göteborg: Göteborgstryckeriet.
- Henwood, K. & Pidgeon, N.F. (1992). Qualitative research and psychological theorizing. *British Journal of Psychology*, 83(1): 97–112.
- Holt, N. L., Kingsley, B. C., Tink, L. N. & Scherer, J. (2011). Benefits and challenges associated with sport participation by children and parents from low-income families. *Psychology of Sport and Exercise*, 12(5), 490-499.
- Karp, S. (2000). *Barn, föräldrar och idrott - en intervjustudie om fostran inom fotboll och golf*. (Doktorsavhandling). Umeå universitet, Umeå.

- Karp, S. (2004). *Den goda barnidrotten- Föräldrar om barns idrott* (FoU-rapport, nr 2004:7). Stockholm: Riksidrottsförbundet.
- Kristiansson, U. (2019, 27 augusti). Vuxna fotbollsledare i fullt slagsmål under pojkmatch. *Sydsvenskan*.
- Light, R. L., Harvey, S. & Memmert, D. (2013). Why Children Join and Stay in Sports Clubs: Case Studies in Australian, French and German Swimming Clubs. *Sport, Education and Society*, 18(4), 550–566. Hämtad från <http://search.ebscohost.com.ludwig.lub.lu.se/login.aspx?direct=true&db=eric&AN=EJ1012705&site=eds-live&scope=site>
- Neuwirth, H. (2013). *Föräldrar, det stora problemet*. I N. Hyland (Producent), *Idrottens himmel och helvete*. Hämtad från <https://urskola.se/Produkter/179529-Idrottens-himmel-och-helvete-Foraldrar-det-stora-problemet>.
- Olsson, L-E. (2007). *Frivilligt arbete inom idrotten*. (FoU-rapport, nr 2007:4). Hämtad från <https://www.rf.se/Statistikochforskning/Forskning/Forskningsrapporter/>
- O'Rourke, D. J., Smith, R. S., Smoll, F. L. & Cumming, S. P. (2012). Parent-Initiated Motivational Climate, Self-Esteem, and Autonomous Motivation in Young Athletes: Testing Propositions from Achievement Goal and Self-Determination Theories. *Child Development Research*, 2012(1). Hämtad från <https://search.ebscohost.com.ludwig.lub.lu.se/login.aspx?direct=true&db=edo&AN=ejs28409672&site=eds-live&scope=site>
- Patriksson, G. & Wagnsson, S. (2004). *Föräldraengagemang i barns idrottsföreningar* (FoU-rapport, nr. 2004:8). Hämtad från <https://www.rf.se/Statistikochforskning/Forskning/Forskningsrapporter/>
- Redelius K. (2002). *Ledarna och Barnidrotten: Idrottsledarnas Syn På Idrott, Barn Och Fostran*. (Doktorsavhandling) Lärarhögskolan i Stockholm, Stockholm. Riksidrottsförbundet. (u.å.). Vad kan jag göra? - som förälder. Hämtad 2019-11-01 från <https://www.strategi2025.se/vadkanjaggora/somforalder>
- Riksidrottsförbundet. (2017). *Idrottens samhällsnytta*. (FoU-rapport 2017:1). Hämtad från <https://www.rf.se/Statistikochforskning/Forskning/Forskningsrapporter/>
- Riksidrottsförbundet. (2019a). *Idrottsrörelsen i siffror*. Hämtad från <https://www.rf.se/Statistikochforskning/Statistik/idrottsrorelsenisiffror/>
- Riksidrottsförbundet. (2019b). *Idrotten vill - idrottsrörelsens idéprogram*. Hämtad från <https://www.rf.se/omriksidrottsforbundet/idrottsrorelsensstyrandedokument/>

- Riksidrottsförbundet. (2019c). Jämställdhetsmål. Hämtad 2019-12-09 från <https://www.rf.se/RFarbetarmed/jamstallldhet/jamstallldhetsmal/>
- Rudbäck, J. (2017, 26 maj) Engagemang och oro – så var arbetet med #föräldrahets. *SVT sport*. Hämtad från <https://www.svt.se/sport/foraldrhets/sa-var-arbetet-med-foraldrhets>
- Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68–78.
- Samuelsson, M. (2010). *Vuxnas engagemang vid ungdomars tävlande: om innebörder av vuxnas tillrop och gester vid en fotbollsturnering*. (FOG-rapport no 66). Linköping: Institutionen för beteendevetenskap och lärande, IBL, Linköping universitet.
- Stockholmsidrotten. (2017, 20 april). *Hur kan du som vuxen stötta barn som idrottar?* hämtad från <https://www.youtube.com/watch?v=NsmAPdVOSas&feature=youtu.be>
- Svenska fotbollförbundet. (u.å). Grönt kort för fair play. Hämtad 2019-12-03 från <https://www.svenskfotboll.se/grontkort/>
- Thompson, J. (2010). *Så blir du världens bästa idrottsförälder: hur föräldrar stödjer sina barn att bli vinnare i livet genom idrott*. Stockholm: SISU idrottsböcker.
- Trondman, M. (2005). *Unga och föreningsidrotten. En studie av föreningsidrottens plats, betydelser och konsekvenser i ungas liv*. (Ungdomsstyrelsens rapportserie, 2005:9). Stockholm: Ungdomsstyrelsen.
- Ullrich-French, S. & Smith, A. L. (2006). Perceptions of relationships with parents and peers in youth sport: Independent and combined prediction of motivational outcomes. *Psychology of Sport & Exercise*, 7(2), 193–214.
- Unicef. (u.å). Barnkonventionen. Hämtad 2019-12-06 från <https://unicef.se/barnkonventionen>
- von Essen, J. & Wallman Lundåsen, S. (2016). *Ideellt arbete inom idrottsrörelsen* (FoU-rapport, nr 2016:3). Stockholm: Riksidrottsförbundet.
- Wagnsson, S. & Augustsson, C. (2015). *Idrottsföräldrars syn på den kommersialiserade barn- och ungdomsidrotten*. (Centrum för idrottsforskning idrottens pris, nr 2015:2) Stockholm: Centrum för idrottsforskning.
- Weinberg, R. S. & Gould, D. (2019). *Foundations of sport and exercise psychology*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Willig, C. (2013). *Introducing qualitative research in psychology*. Maidenhead: McGraw Hill Education, Open University Press.

Bilaga 1: Intervjuguide

Genomgång av samtyckesblankett och underskrift.

Jag kommer att ställa frågor om din upplevelse av föräldraengagemang. Jag vill höra dina åsikter och dina tankar och intervjun kommer vara öppen för att prata om det du tycker är viktigt utifrån våra frågor. Det är viktigt att nämna att det inte finns några rätta eller fel svar utan jag är intresserad av att höra om din upplevelse.

I vår studie har vi en del utgångspunkter som är:

- Barnidrott är upp till och med 12 års ålder. Bra barnidrott är när barn har roligt, utvecklas och får ett idrottsintresse som varar livet ut (Riksidrottsförbundet, 2009).
- Idrotten har en stor nytta för samhället och föräldrar är en viktig del i det. Ideellt arbete från föräldrar möjliggör att föreningar kan bedriva en omfattande barn- och ungdomsidrott. Föräldrars agerande i relation till sitt barn i dennes idrottande påverkar hur barnet känner inför idrotten.
- Vi har valt att definiera föräldraengagemang som allt föräldrarna gör i relation till barnets idrott.

Om du inte har några frågor så tycker jag att vi sätter igång.

Intervjuguide

Områden i intervjuguiden	Teoretisk förankring	Intervjufrågor
Inledande frågor	<p>Idrotten har betydelse i familjer och barnens idrott kan bli ett familjegemensamt projekt (Karp, 2000)</p> <p>Föräldrar som själva idrottar är i större utsträckning engagerade i sina barns idrott (von Essen & Wallman Lundåsen, 2016)</p> <p>The influence of parental role modeling is especially evident in younger children. Research has shown that children of active parents had higher scores on attraction to physical activity and sport participation, perceived competence, and physical activity levels compared with children of inactive parents (Welk, Wood, & Morss, 2003).</p> <p>Föräldrar engagerar sig på olika sätt i olika idrotter. De engagerar sig i större utsträckning inom lagidrott än individuell idrott. Inom ishockey lägger de ner mest tid</p>	<p>Först hade jag velat veta lite mer om dig och din familj. Hur många barn har du? Hur gamla är dem? Vad arbetar du (<i>och din partner med</i>)? Vilket av dina barn utgår du ifrån?</p> <p>Hur ser din familjs idrottsvanor ut?</p> <p>Hur ser dina idrottsvanor och din idrottsbakgrund ut?</p> <p>Kan du berätta mer om ditt barns idrottande?</p>

	<p>och det är vanligare att de engagerar sig som tränare inom fotboll och innebandy (Patriksson och Wagnsson, 2004).</p> <p>Desto längre tid barnet har idrottat i en förening desto mer engagemang från föräldrarna (Patriksson och Wagnsson, 2004).</p>	Har det alltid sett likadant ut?
Föräldraengagemang	<p>Föräldraengagemang kan yttra sig på flera olika sätt bl.a. penninginsamling, direkta hjälpsatser, kommunikation, utbildning, administration, information, styrelsearbete, funktionär, tränare/ledare, materialförvaltare, skjutsar match/tävling, kioskarbete (Olsson, 2007; Patriksson & Wagnsson, 2004; von Essen & Wallman Lundåsen, 2016)</p> <p>Familjedeltagande och föräldrars aktiva engagemang i barnens idrott främjar barns rörelseglädje och positiva deltagande i idrott (Torregrosa et al., 2007; Wuerth et al., 2004).</p> <p>Faktorer såsom föräldrastöd, positiv feedback och förståelse associeras med förhöjd inre motivation och glädje hos barn som idrottar (Ullrich-French & Smith, 2006).</p> <p>Samtidigt som föräldrar har en positiv inverkan på barns upplevelse av sport kan de också ha en negativ påverkan, i form av dåligt uppförande och oacceptabla beteenden (Elliott & Drummond, 2017).</p> <p>I dagens samhälle är normen för bra föräldraskap kopplat till barnets prestationer och framgång, där sportande kan fungera som en sorts objektiv mät punkt för sådana bedrifter (Weinberg & Gould, 2010).</p>	<p>På vilket sätt och hur mycket engagerar du dig i ditt barns idrott? Ge alternativ.</p> <p>Hur stöttar du ditt barn i dess idrott?</p> <p>Hur tycker du föräldrar bäst borde stötta sina barn som idrottar? Har du något exempel på när du tyckt en förälder agerat på detta sättet? Vad tror du hindrar respektive möjliggör för föräldrar att stötta på det sättet?</p> <p>Vad tycker du att föräldrar inte borde göra i relation till sina idrottande barn? Har du något exempel på när du tyckt en förälder agerat på det sättet? Vad tror du påverkar föräldrar att agera på det sättet?</p> <p>Vad motiverar dig involvera dig i ditt barns idrottande? <i>Ex. prata om idrotten, titta på träning och match.</i></p> <p>Vad tror du motiverar andra föräldrar att involvera sig i sina barns idrottande?</p>
Idrottsföreningen	<p>Föräldrar upplever ofta att idrottsföreningar inte uppmuntrar dem till föräldraengagemang (Patriksson & Wagnsson, 2004)</p> <p>Resultat om föräldrars inställning till det ideella arbetet inom idrotten varierar. I vissa fall kom forskare fram till att föräldrar känner sig pressade att engagera sig och att de ansåg att kraven var för höga (Olsson, 2007; Wagnsson & Augustsson 2015) I andra fall visade de sig att föräldrarna hade en positiv inställning till</p>	<p>Hur kan föreningar agera för att främja positivt föräldraengagemang? Har du något exempel på när din förening agerat på detta sätt? Finns det saker föreningar gör som bidrar till negativt föräldraengagemang?</p>

	<p>föreningen och det ideella arbetet (Karp, 2004; Patriksson & Wagnsson, 2004; von Essen & Wallman Lundåsen, 2016)</p> <p>Föräldrar uppger att det arbete som föräldrarna gör kan föreningarna inte få på annat sätt. Om föreningar visar att arbetet meningsfullt och ger social gemenskap kan det göra att fler föräldrar stannar kvar (von Essen & Wallman Lundåsen, 2016).</p> <p>Kraven på föräldraengagemang från föreningarna kan också bli ett hinder för barn att få prova olika idrotter (Karp, 2004).</p> <p>Föräldrar kan arbeta ideellt sig på grund av starkt intresse eller för att det är en förutsättning för att deras barn ska kunna idrotta (Olsson, 2007).</p> <p>Större insikt i föreningen gör att föräldrar är mer villiga att engagera sig i föreningen (Patriksson & Wagnsson, 2004)</p> <p>Föräldrar uppger i flera studier att anledningen till att de inte engagerar sig är att de inte känner att de har tid (Karp, 2004; Patriksson & Wagnsson, 2004; von Essen & Wallman Lundåsen, 2016).</p> <p>Föräldrar uppger att det genom deras engagemang skapas en plattform för dem för god social gemenskap (Wagnsson & Augustsson, 2015).</p> <p>Studier som fokuserar på vad föräldrar uppfattar som god barnidrott saknas dock, liksom studier av hur föräldrar uppfattar den verksamhet som bedrivs i den förening där deras barn är aktiva (Karp, 2004).</p> <p>Föräldrar menar att det är en brist att föreningsidrotten inte erbjuder aktiviteter för de ungdomar som vill fortsätta med sin idrott på en ”lagom” nivå. Utrymme för dem som vill träna och tävla utan att det ska vara så allvarligt upplever många av föräldrarna att inte finns. (Karp, 2004).</p> <p>Träningsprogram måste grundas i forskningsevidens och konstrueras utefter utvecklingsstadier, och inte pressas på barn i allt yngre åldrar (Weinberg & Gould, 2010).</p> <p>I barnidrotten ska fokus vara lekfullhet och allsidig utveckling. Barn ska ha möjlighet att prova på olika idrotter och få ett intresse för idrott som varar livet ut.</p>	<p>Har du något exempel på när din förening agerat på detta sätt?</p> <p>Vad motiverar dig att arbeta ideellt, eller inte, i din idrottsförening? Vad tror du motiverar andra föräldrar att arbeta ideellt, eller inte? Hur påverkar föreningens agerande ideellt arbete?</p> <p>Vad anser du att föreningar bör göra för att skapa en bra barnidrott? Har du några exempel på saker din förening gör bra? Vad tror du hindrar respektive möjliggör för föreningar att agera på det sättet?</p> <p>Vad anser du föreningar inte bör göra? Har du något exempel på saker din förening gör mindre bra?</p>
--	--	--

	<p>Idrott ska utveckla utövare inte bara fysiskt utan även psykiskt, socialt och kulturellt. All idrott för personer upp till 18 år ska bedrivas enligt FN:s barnkonvention (Riksidrottsförbundet, 2009).</p> <p>Föreningsidrottens kollektiva form, där man genom fasta grupper över tid etablerar gemenskap och trygghet i gruppen, är en styrka att ta till vara på (Riksidrottsförbundet, 2017)</p> <p>Barn och ungdomar som inte främst har ambitionen att prestera, tävla och bli bäst väljer att lämna idrotten (Riksidrottsförbundet 2017).</p> <p>Det är framförallt under tonåren som barn slutar idrotta. Dels får de andra intressen men det kan även beror på att det ibland saknas idrottsverksamhet som lockar (Riksidrottsförbundet, 2009).</p> <p>Föräldrar upplever att barnen blir pressade att delta på många träningar och prestera redan vid ung ålder. De hinner inte med skola, träning och vänner (Wagnsson & Augustsson, 2015).</p> <p>Barn som slutar idrotta har ofta en upplevelse av låg kompetens, hög stress och tenderar att fokusera på mål snarare än glädje. Således, då barn känner sig värdiga och kompetenta i sporten, så är risken för avhopp betydligt lägre. Ett tillvägagångssätt kan vara att lära barn att utvärdera deras prestation i relation till deras egna förmåga, snarare än i termer av vinna eller förlora (Weinberg & Gould, 2010)</p>	<p>Många barn slutar idrotta i tonåren. Hur kan föreningar förebygga det?</p>
Övrigt		<p>Finns det något du vill tillägga som du känner att vi inte tagit upp?</p> <p>Vill du ta del av den färdiga studien?</p>

Bilaga 2: Samtyckesblankett

Information och samtycke för medverkan i intervjustudie

Idrottande och rörelseglädje hos barn och unga är ett ämne som berör många i dagens samhälle, dels barnen själva, dels föräldrar som engagerar sig i sitt/sina barns idrottande. När detta ämne diskuteras i media får ofta det negativa engagemanget mest uppmärksamhet. Trots det är hela idrottsrörelsen i Sverige beroende av och uppbyggd på ideellt arbete och föräldraengagemang.

Vi är två psykologstudenter som skriver en examensuppsats vid Lunds universitet med inriktning idrottspsykologi. Vi genomför en intervjustudie med syfte att bidra med större insikt i, och ökad förståelse för, föräldrars upplevelse av engagemang inom barnidrotten. Detta med fokus på att främja rörelseglädje hos barn och ett livslångt idrottande.

Deltagandet i studien innebär att en intervju kommer att genomföras på institutionen för psykologi vid Lunds universitet. Intervjun beräknas ta omkring en timme och kommer att spelas in på band och sedan transkriberas. Efter detta kommer materialet att analyseras och sedan presenteras i uppsatsen.

Deltagande är **frivilligt**, vilket innebär att du när som helst kan välja att avbryta din medverkan utan att behöva ange orsaken.

Vi vill framhäva att alla svar kommer att **anonymiseras** och att allt material som inhämtas kommer att behandlas konfidentiellt och i enlighet med sekretesslagen. Anonymiseringen innebär exempelvis att material som lätt kan härledas till en person inte kommer att användas.

Vid frågor så hör gärna av dig.

Ida Runemark

Louise Leifland

studie.idrottspsykologi@gmail.com.

Handledare:

Erwin Apitzsch

erwin.apitzsch@psy.lu.se

Jag har läst och förstått informationen samt haft chans att ställa frågor.

Jag samtycker till deltagande i intervjustudien och förstår att jag har möjlighet att avbryta min medverkan när jag vill.